

ОТИЋИ ИЛИ ОСТАТИ? СВАКО ИМА СВОЈ МОТИВ

**ШТА КАЖУ ОНИ КОЈИ
СУ ВЕЋ ОТИШЛИ** стр: 10 - 11

РЕПОРТАЖА: ГОЛУБИЋ
ЖИВОТ ТЕЖАК АЛИ ГА ЈОШ
УВЕК ИМА

У СВИМ ШКОЛАМА СА НАСТАВОМ
НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ПИСМУ
ПРОСЛАВЉЕН СВЕТИ САВА

БОГОЈАВЉЕНСКО ПЛИВАЊЕ
ЗА КРСТ ЧАСНИ У ТРПИЊИ -
ВЕРА ЈАЧА ОД ХЛАДНОЋЕ

ИЗ ЦРКВЕ ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕГ У ЦЕНТРУ ЗАГРЕБА УКРАДЕНА СКУПОЦЕНА ИКОНА СВЕТОГ НЕКТАРИЈА ЕГИНСКОГ

КРАЂА УПРКОС НАДЗОРНИМ КАМЕРАМА

Нестанак скупоцене иконе Св. Нектарија Егинског коју је загребачкој православној цркви Преображења Господњег поклонила једна од верница примећена је у уторак 17. јануара око 16 часова послеподне.

Приметили су то свештеници који су о њеном нестанку одмах обавестили полицију. Будући да су све друге иконе на свом месту претпоставља се да је икона Св. Нектарија пажњу лопова привукла због сребрног оквира у ком се налазила. Сам по себи и тај оквир у који је икона била урамљена представља велику вредност, а сама икона купљена је управо у манастиру у ком је Св. Нектарије живео.

Лопова или више њих у намери да икону украду нису омеле ни надзорне камере постављене на тргу Петра Прерадовића. Полиција се ипак нада да је лопов снимљен неком од надзорних камера. Вредност иконе процењена је на неколико десетина

Црква Преображења Господњег у Загребу

Св. Нектарије Егински

хиљада куна. Свештеници се надају да ће полиција брзо пронаћи лопова и икону вратити у цркву где и припада.

С.Б.

ИЗ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У ШИБЕНИКУ ПОВУЧЕНА ИЗЛОЖБА О ДЕВОЈЧИЦИ АНИ ФРАНК КОЈА ЈЕ УМРЛА У НАЦИСТИЧКОМ КОНЦЕНТРАЦИОНОМ ЛОГОРУ

ДИРЕКТОРУ ЗАСМЕТАЛЕ ЗЛЕ УСТАШЕ И ДОБРИ ПАРТИЗАНИ

Међународна путујућа изложба „Ана Франк – историја за садашњост“ која је већ приказана у 40 земаља повучена је из Шибеника. Наиме, директору Техничке школе у Шибенику, у којој је изложба требала да буде одржана, **Јосипу Беламарићу** засметало је што су организатори изложбе поставили и шест панела на којима се подсећа и на жртве усташког квислиншког режима у Хрватској како би

изложби дали и локални контекст. Директор Беламарић од њих је тражио да изложбу поставе без тих панела јер по њима испада да су, како је рекао, „усташе били злочинци који су клали Србе, Жидове, изгладњивали дјецу, а партизани су били цвијеће“.

Организатори то нису хтели да ураде па су изложбу повукли, јер су сматрали да без шест панела који су директору били спорни изложба губи смисао.

Координатор изложбе **Твртко Патер** објаснио је да би уклањање поменутих табли ослабило идеју да је Други светски рат био нешто што се тицало само Немаца и Јевреја.

„Било би то фалсифицирање повијести када би се игнорисала чиње-

ница да су Хрвати и те како били део тог рата“ - рекао је Патер.

„Једна од кључних порука изложбе намијењене пре свега младима јесте да су дјеца превише често невинне жртве ратова. Нажалост, у Хрватској има све више случајева да интересне групе и политичари инструментализирају повијест како би створили нове подјеле на 'нас' и 'њих', на 'добре' и 'лоше', објаснио је Твртко Патер.

Након неколико дана Министарство наука и образовања саопштило је како тражи да се изложба о Ани Франк врати у шибенску Техничку школу те да се измире несугласице које су настале због 'мањкаве комуникације', а шибенско-кнински жупан **Горан Паук**, изјавио је у петак навече како такав став Министарства подржава и предлаже да у њој учествују и шибенски ученици.

Спорни панели у Шибенику су ипак изложени и то у Музеју победе, а шибенски антифашисти отворили су петицију младих Шибеника за смену директора Техничке школе Јосипа Беламарића.

С.Б.

Ана Франк

КООРДИНАЦИЈА ЈЕВРЕЈСКИХ ОПШТИНА ОДЛУЧИЛА ДА НЕ УЧЕСТВУЈЕ НА КОМЕМОРАТИВНИМ И ОСТАЛИМ СКУПОВИМА КОЈЕ ПОВОДОМ ОБЕЛЕЖАВАЊА МЕЂУНАРОДНОГ ДАНА СЕЋАЊА НА ХОЛОКАУСТ 27. ЈАНУАРА ОРГАНИЗУЈЕ ХРВАТСКА ВЛАСТ

БОЈКОТ ЗБОГ УСТАШКОГ ПОЗДРАВА

фото: Јутарњи лист

Огњен Краус - председник загребачке Жидовске општине

Због неспремности власти Републике Хрватске да примерено, службено и јавно, реагују на постављање плоче са усташком крилатицом 'За дом спремни' на згради у којој је некад било усташко заповедништво у Јасеновцу, а одмах након тога и у Кутини, Координација жидовских општина одлучила је да не учествује на комеморативним и осталим скуповима које поводом обележавања Међународног дана сећања на холокауст 27. јануара организује

разговарамо?!? Је ли иста ствар кукасти крст, 'У' и црвена звезда? То је све исто? Ако је то исто, онда немамо о чему дискутовати. То је реакција на то" - каже Краус у изјави за медије и додаје како је посебно погођен изједначавањем комеморација у Блајбургу и Јасеновцу.

Због непримерених реакција на ширење усташке идеологије представници Жидовских општина прошле године бојкотовали су и службену комеморацију у Јасеновцу. Ко-

хрватска власт.

„Наш мотив је потпуно јасан. Није то само питање постављања плоче у Јасеновцу, него и реакција власти, председнице и Сабора. Плоча стоји, све се релативизује, оснивамо комисију која ће разглати о томе ко је био ко у Другом светском рату – па о чему

ординацији жидовских општина тада се придружила и српска заједница као и Савез антифашистичких бораца и антифашиста Хрватске.

„Од тада до данас ништа се набоље није променило“ - тврди председник загребачке Жидовске општине Огњен Краус.

И Жидовска верска заједница Бет Израел у Хрватској бојкотовала је службено обележавање Дана сећања на жртве Холокауста у Хрватском сабору.

„Сматрамо да је држава врло одлучно требала предузети сасвим конкретне кораке када је реч о поздраву 'За дом спремни' и уклонити ону плочу која се појавила у Јасеновцу и затим касније у Кутини. Дакле, оно што очекујемо од државе није само декларативно рећи – ми смо на страни антифашизма, него то треба и у животној пракси показати и прећи са речи на дела“ - , рекла је представница за медије Заједнице, **Јасминка Домаш**.

Дан сећања на холокауст обележава се од 2005. године у спомен на дан када је 27. јануара совјетска Црвена армија ослободила заточенике нацистичког концентрационог логора Аушвиц-Биркенау. **С.Б.**

ПРЕ ДЕСЕТАК ДАНА У КАРЛОВЦУ ОСВАНУО МОРБИДНИ ГРАФИТ КОЈИМ ЊЕГОВ АУТОР ПОЗИВА НА УБИЈАЊЕ СРПСКЕ ДЕЦЕ НАКОН РЕАКЦИЈЕ ПОТПРЕДСЕДНИКА ГРАДСКОГ ВЕЋА УКЛОЊЕН МОРБИДНИ ГРАФИТ У КАРЛОВЦУ

Морбидан и застрашујући графит у ком његов аутор позива на убијање српске деце освануо је пре десетак дана на једној стамбеној згради у Карловцу. Графит садржи јасну алузију на српску породицу Зец, а зачињен је усташким "У" у речи "убиј". Реаговао је потпредседник карловачког Градског већа **Ивица Маргарин** (Рефорнимисти) који је од председника већа **Дамира Мандића** (ХДЗ) јавно затражио да се тај графит уклони.

„Време је пред локалне изборе и у више наврата јавно сте објавили да сте кандидат своје странке за градоначелника града Карловца. Делом покажите да не подржавате такве позиве на мржњу према делу становника Хрватске и Карловца. Јавно осудите оне који наносе срамоту граду сусрета, његовом водству, вама, а и мени“ - навео је Маргарин у писму Мандићу те затражио да се срамотни графит избрише.

Графит је уклоњен само неколико сати након Маргаринове реакције што је за сваку похвалу, а Мандић се путем саопштења за медије јавно захвалио Маргарину на "грађанској

акцији" признајући да је графит требало уклонити чим је настао.

„Није проблем помоћи уклонити овај графит, али његово уклањање неће решити пуно дубљи проблем који иза овога графита лежи. Осуђујем овакав чин, али ако сви заједно не осудимо оваква промишљања, ако не одгајамо толерантну децу која ће прихватити различитости и уважавати их, на крају крајева не уништавати туђу имовину, решаваћемо и даље само последице, а не саму срж проблема“ - истакао је Мандић позвавши све сувласнике и власнике објеката и јавних зграда на којима се налазе графити непримереног садржаја да уложе труд и уклоне графите.

„Било какви изрази мржње, активности којима се потиче на мржњу, искључивање, раздвајање и дискриминацију за мене су неприхватљиви. Графити мржње нису добродошли“ - рекао је Мандић закључивши своје саопштење констатацијом да је "Карловац град

који окупља грађане различитих националних и верских опредељења, да се у њему сусрећу сва хрватска наречја, те да је та различитост карловачко богатство и снага, чиме се град треба дичити и чувати је“.

Представница за медије карловачке Полицијске управе, **Андреја Ленард**, изјавила је како је полиција запримила пријаву о графиту, те је најавила да по њој следи поступање.

С.Б.

„АКО НЕКО ГОВОРИ КАО УСТАША, АКО ЗАСТУПА И ПРОМОВИРА ИДЕЈЕ ШТО СУ ИХ ЗАСТУПАЛЕ УСТАШЕ, АКО ИСТИЧЕ ЊИХОВО ЗНАКОВЉЕ И СИМБОЛЕ, АКО ПЈЕВА ЊИХОВЕ ПЈЕСМЕ, ОНДА ОН И ЈЕ УСТАША!“

● Све што сада говори у тоталној је супротности са оним што се може чути на снимцима из Сиднеја и Новске. Од оног првог снимка, Месић се бранио помало невешто, није се сећао, оспоравао је аутентичност и преко тога се некако прешло. Овај пут, много горе изјаве, Месић оправдава околностима и политичким амбијентом у ком је тада, 1992. године, деловао.

пише: Славко Бубало

Бивши председник председништва Југославије и бивши председник Хрватске у два мандата Стјепан Месић ових дана поново се вратио у жижу медијске пажње захваљујући видео снимку објављеном на Јутјубу. Снимак је наводно настао у Новској 4. јануара 1992. године и на њему Месић негира злочине у Јасеновцу и са симпатијама говори о ендехазијском министру унутрашњих послова Андрији Артуковићу.

„Људи су умирали као што се и иначе у рату умире, од тифуса и дизентерије, од овога и онога, и умирали су. Али, то су били радни погони и било би глупо да нетко ко се научи радит у кожари и сад га ти убијеш, јел, а тко ће сутра радит? Требало је прерађиват кожу, требало је за војску. Према томе, ти погони су радили. Људи су убијани али прије доласка у Јасеновац. Кад је дошао он у Јасеновац он је био већ практично спасен јер је онда био као радник потребан“ - препричавао је Месић окупљеном друштву на видео снимку причу коју је испричао наводни јасеновачки логораш Шимо Клајић.

„Али, питам ја Гајског (Милко Гајски био је председник судског већа у поступку вођеним против Артуковића оп.а), какав је овако, твој дојам? Каже, 'слушај, то је вјероватно један од најобразованијих људи које сам ја у животу срео'. Јер је он у тим својим дугим емиграцијама прочитао све и сва по свим свјетским књижницама. Тако да је то једно невјеројатно знање које је имао“ - преносио је окупљенима за столом Месић своја сазнања и импресије о Артуковићу.

Ово није први пут да у јавност процуре неугодни снимци кокетирања са усташтвом данас почасног председника хрватских антифашиста. Раније је објављен онај снимљен у Сиднеју у Аустралији 20. маја 1992. године када је прикупљао новац од хрватске емиграције. Месић је у међувремену еволуирао и изменио ставове па су му хрватски антифашисти опростили те не(у)сташлуке.

„У другом свјетском рату Хрвати су два пута побиједили. Ми немамо се разлога ником испричавати. И ово што се кроз тражи од Хрвата ајде идите клекнут у Јасеновац, ајте ово,

ајте оно, ми немамо пред ким шта клечат ми смо два пута побиједили, а сви други само једном. Ми смо побиједили 10. травња кад су нам силе осовине признале хрватску државу и побиједили смо јер смо се послје рата нашли опет с побједницима“ - изјавио је тада Месић.

Бити увек на страни победника то је чини се, његова звезда водилца била и остала. То доста говори и о карактеру антифашизма који се у Хрватској до сада практиковао. По потреби. Ред шунке па ред сланине, или ти ред усташтва па ред антифашизма, при чему је онај меснати део увек много, много дебљи од оног масног. О антифашизму се на државном нивоу прича у свега неколико прилика. На комеморацији у Јасеновцу и евентуално за Дан победе 9. маја који је додатно дезавуисан јер се у ствари слави као Дан Европе. Остатак године испуни његова антитеза.

Месића сам први пут уживо видео и чуо у Вуковару 1998. као полазник новинарског курса. Предавачи Драго Хедл и Горан Флаудер позвали су га као госта на једну од сесија. Признајем да сам се прилично нелагодно осећао када је он говорио о распаду Југославије јер је из његових речи провејавало како му је због тога жао и како се он залагао да до рата не дође и да се Југославија очува макар и са неким лабавијим везама међу њеним републикама, а радио је управо супротно.

Свима који смо га тада слушали две његове изјаве су још увек звониле у ушима. Једна гласи: „Мислим да сам обавио задатак, Југославије више нема и хвала вам лијепо“, а друга да: „Срби из Хрватске могу однијети једино онолико земље колико су донијели на опанцима“.

Питали смо га да нам прокоментарише по чијем је то задатку рушио Југославију и зашто сматра да Срби Хрватској нису донели ништа друго сем мало земље на опанцима, а Месић је прокоментарисао само ову другу док је ону прву намерно игнорисао. За изјаву о земљи на опанцима Месић је рекао да је истргнута из контекста па је наставио поменути реченицу речима: „...као што ни градишћански Хрвати нису у Аустрију са собом донели своју земљу на својим опанцима“.

На нашу примедбу да градишћански Хрвати не носе опанке само се лаконски насмејао.

„Ако неко говори као усташа, ако заступа и промовира идеје што су их заступале усташе, ако истиче њихово знаковље и симболе, ако пјева њихове пјесме, онда он и је усташа“ - рекао је Месић прошле године окупљенима испред јасеновачког цвета и био награђен великим аплаузом. Дакле, све што сада говори у тоталној је супротности са оним што се може чути на снимцима из Сиднеја и Новске. Од оног првог снимка, Месић се бранио помало невешто, није се сећао, оспоравао је аутентичност и преко тога се некако прешло. Овај пут много горе изјаве Месић оправдава околностима и политичким амбијентом у ком је тада, 1992. године, деловао.

„У сплету политичког амбијента у којем сам активно судјеловао, тадашњих околности и под утјецајем неточних информација које сам добио догодила се та моја несмотрена изјава. Наведени догађај свакако није и неће умањити моје ставове и мишљење о антифашизму који су и те како познати нашој јавности, а ако сам пак некога својом несмотреном изјавом увриједио ја му се овим путем испричавам“ - написао је између осталог и подсетио да је његово неслагање с вођењем таквих политика кулминирало и његовим изласком из ХДЗ-а 1994 године.

Симптоматично у свему овоме је што су Месића због ових фашистичких изјава напали управо они који се са тим изјавама и те како слажу. Тиме желе да пониште све позитивно што је касније урадио, а што га ипак не аболтира ни од чега. Неко је рекао да за истину човеку није потребна меморија. Меморија вам треба само ако лажете, а истина је само оно што сте доживели, нешто што не морате да се трудите да запамтите.

Овај коментар, мада га неко може и тако схватити, није шамарање мртвог коња. Пре би га требало схватити као опомену за све оне који са ђаволом тикве саде. Ма колико им се у тренутку док то раде такав посао чинио исплативим, пре или касније, те тикве разбију му се о главу. Управо то догодило се и Месићу.

ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДМЕРЕ ПОМОЋИ МЛАДИМ ПОЉОПРИВРЕДНИЦИМА

ИНФО ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

Крајем прошле године Агенција за плаћања у пољопривреди, рибарству и руралном развоју објавила је конкурс за провођење подмере 6.1.1. „Помоћ младим пољопривредницима“. С тим у вези одржано је неколико предавања и упознавања заинтересованих пољопривредника са тзв. Мером 6 за млада и за мала пољопривредна газдинства. Једно од таквих предавања одржано је и у Вуковару у организацији Одбора за привреду ЗВО-а и Предузетничко развојног центра општине Ердут.

- За сад је изашао конкурс само за младе пољопривреднике који је објављен 21. децембра прошле године и траје до 24. фебруара. У том периоду се подносе апликације за младе пољопривреднике у фиксном износу од 50 хиљада евра по једној пријави, каже пројект менаџер ПОРЦ-а општине Ердут **Синиша Булајић**.

Прошле године је само на територији Вуковарско-сремске жупаније преко 70 пољопривредника добило бесповратна средства. Циљ овог пројекта, али и самог предавања је да што више младих пољопривредника конкурише и добије средства како би се задржали на селу.

- Ми имамо тенденцију анимације што већег броја људи јер сматрамо да су све то наша средства која смо уплатили и да их треба повући. С друге стране наш циљ је унапређење пољопривредне производње у руралном подручју у складу са програмом руралног развоја Републике Хрватске који је такође направљен на основу некаквих директива Европске уније и уклапа се у

европски пољопривредни фонд за рурални развој који је по нама један од најјачих фондова јер се он бави развојем руралних подручја и сиромашних крајева у Европској унији, нагласио је Булајић.

ПРИОРИТЕТИ ВОЋЕ, ПОВРЋЕ И СТОЧАРСТВО

У прошлој години највише се конкурисало за куповину механизације, земље и стоке, те оперативног пословања. Препорука консултаната је да се конкурише на подизање воћњака, затим на узгој поврћа као и стоке како би се остварио што већи број бодова.

- Што се тиче врсте производње, ми ту имамо некакве приоритетне секторе који се

највише бодују при доношењу одлука о одабиру, а то су воће, поврће и сточарство који спадају у дефицитарне секторе, односно у слабије развијене. Кроз овај и вероватно неке наредне конкурсе настоји се потакнути производња тих некаквих приоритетних грана пољопривреде, а управо се то у овом пројекту највише и бодује, истакао је Булајић из ПОРЦ-а.

Предавање у Вуковару одржано је у сарадњи са Заједничким већем општина како би што већи број припадника српског народа дошао до ове информације и одлучио се за унапређење и покретање властитог бизниса у пољопривреди.

- Све више средстава су доступни у Републици Хрватској, па тако и свима онима који се баве пољопривредом. Пољопривредници су данас толико близу да дођу до тих средстава, једино што им треба је едукација и то је у принципу једна од најтежих ствари, дакле да људи прихвате да се едукују и да се пријаве за средства која би касније могли да користе. Оно што је изузетно битно јесте да буду активни у томе и да квалитетно направе пројекат, каже председник ЗВО-а **Драган Црногорац**.

Ове године сви кандидати који испуњавају услове за конкурс биће и бодовани по неколико критеријума предвиђених правилником. Праг пролазности за младе пољопривреднике је 30 од максималних 90 бодова, док је за мале пољопривреднике потребно најмање 20 од максималних 55 бодова. Конкурс за мале пољопривреднике биће објављен вероватно почетком марта.

С. Секулић

У ВУКОВАРУ ОД 2014. ГОДИНЕ ПОСТОЈИ СОЦИЈАЛНА САМОУСЛУГА У КОЈОЈ СЕ ОСНОВНЕ ЖИВОТНЕ НАМИРНИЦЕ ДОНИРАЈУ СОЦИЈАЛНО НАЈУГРОЖЕНИЈИМ ГРАЂАНИМА.

СОЦИЈАЛНЕ САМОУСЛУГЕ СВЕ ПОСЕЂЕНИЈЕ

На графиконима који приказују број незапослених, а са тим у вези и сиромашних хрватских грађана исцртава се годинама у назад узлазна путања. Многи људи нису у могућности због тешког материјалног стања обезбедити себи и својој породици ни основне животне намирнице. Живот у друштву где је нормално да када бацате смеће поздравите, или као многи склоните поглед од оних који храну траже у истим тим контејнерима за отпад, ипак је подстакло људе добре воље на хуманитарне акције. Тако је 2011. године у Ријеци, управо захваљујући онима који поглед не склањају заживео концепт социјалних самоупруга. Храна и средства за хигијену бесплатно се деле корисницима социјалне помоћи и у Вуковару и то од 2014. године када је према угледу на остала места отворена социјална самоупруга и у овом граду.

- Ми делимо онако како имамо некада имамо довољно као што је сада ситуација, али буде месеци када заиста имамо јако мало намирница. Тако да корисници буду осуђени на једно тесто, једно брашно и уље и евентуално још неку ситницу. Ми се трудимо да обезбедимо што више намирница, али чето остајемо без одговора произвођача хране или само пошаљу кутију неког производа и више се не јављају, објашњава **Јасна Солин**, члан Хуманитарног удружења Дуга и један од оснивача социјалне самоупруге у Вуковару.

Тренутно се у овој самоупрузи налази довољно намирница јер је период божићних и новогодишњих празника онај када многи желе да помогну, међутим остатак године оснивачи ове хуманитарне самоупруге боре се за донације јер потребе су све веће. Незапослених и сиромашних грађана све је више.

- Не волим да причам о броју корисника јер тада људе претварам у бројеве. Тај број

варира, има људи који се запосле преко јавних радова и у том периоду нису наши корисници, има оних који иду да раде у сезону па тих три до шест месеци нису наши корисници, људи су довољно поштени па ако и пронађу некакав привремени посао па чак када је то запослење „на црно“ они нам то пријаве и не узимају намирнице. Тако да тај број наших корисника стално варира некада их је више некада мање, али у саком случају их је превише, рекла је, не откривајући бројке које не воли, Јасна Солин.

Захваљујући чланицам хуманитарног удружења Дуга и оснивачицама социјалне самопруге свакодневно се помоћ пружа многим Вуковарцима, али деловање ове хуманитарне трговине ипак није усмерено само на поделу намирница. Свакодневни контакти продубили су однос оних који пружају помоћ и примаоца исте, схватили су да је сем материјалне помоћи људима потребна и подршка како би их мотивисали и смањили осећај друштвене искључености.

- Није нам у циљу да ти корисници код нас дођу само једном месечно да добију пакет и онда нас више није брига за њих до идућег месеца. Остварили смо већ и некакве пријатељске односе са њима и већ од самог почетка покушавамо да их подстакнемо да и корисници буду волонтери у самоупрузи да и они неке помажу, а исто тако да буду активни у Креативно едукативном клубу који као пројекат водимо уз ову самоупругу. Могу рећи да наилазимо на добар одазив, јер људима фали да осете да је некемало стало до њих и да негде могу бити корисни,

рекла је једна од оснивачица социјалне самоупруге **Тамара Микулић**.

Ретки су они који о томе желе да причају али помоћ коју добијају у социјалној самоупрузи за кориснике је немерљива.

- Ово нам заиста пуно значи добијемо храну и средства за хигијену, не памтим када сам последњи пут морала у трговини да купим сапун или нешто од хигијенских потрепштина. Било би много лакше да је било каквог посла, јер видите ми овде и волонтирамо не бојимо се рада, али годинама сам на бироу и ништа, прича **Зорица Божић** корисница и волонтерка у социјалној самоупрузи.

Задовољна је и **Љубица Миловановић**, која сваки месец у хуманитарну самоупругу долази по основне животне намирнице.

- Када примите социјалну помоћ немате довољно ни да платите рачуне, а камоли да си купите нешто. Имамо право овде по пакет доћи једанпут месечно и шта год да затекнемо ми смо срећни и задовољни, чак се и загрлимо. Понекад чак и запевам јер ове су жене дивне и дигну нам морал да се не осећамо бедно и да бар имамо своје достојанство, искрена је Љубица.

Сазнајемо да су многи корисници социјалне самоупруге постали волонтери који помажу њен и рад креативне радионице. Надају се запослењу како би пре свега могли бринути о себи и наравно никад забрављајући оне којима је помоћ потребна. У Хрватској је о 2011.године отворено 16 трговина које не продају него деле храну и које најчешће бележе пораст броја корисника.

Ј.Ј. Иван

МАСОВНО ИСЕЉАВАЊЕ ИЗ ХРВАТСКЕ

ОТИЋИ ИЛИ ОСТАТИ? ЗА ИЛИ ПРОТИВ? СВАКО ИМА СВОЈ МОТИВ

пише: Никола Милојевић

Аутобуска станица Вуковар прошлог лета

Према подацима МУП-а у 2016. години је 16.789 особа одјавило пребивалиште због исељавања у иностранство, док је 36.740 људи пријавило привремени одлазак из Хрватске. То значи да се прошле године из Хрватске одселило најмање 53.529 особа.

Државни завод за статистику располаже подацима о 15.262 одсељена у 2013. години, 20.858 у 2014. и 29.658 одсељених у иностранство у 2015. години. За разлику од ранијих година када су исељеници били углавном Срби из Хрватске који су одлазили у Босну и Србију, од уласка Хрватске у ЕУ сада одлазе сви, а тренд исељавања односи се већином на земље богатог запада. Док социолози и демографи упозоравају да ови бројеви нису драстични, треба рећи да они нису ни сасвим тачни јер приказују само оне који су званично одјавили своје боравиште у Хрватској, а многи то не ураде пре него што оду.

Најчешће се одлази у Немачку, а према ДЗС-у у 2015. години у ову земљу отишло је 12.264 особа, док према подацима Савезног завода за статистику Немачке ова бројка износи чак 57.412 људи. Немачке институције располажу подацима да је током 2013. и 2014. досељено 25.200, односно 44.240 хрватских држављана што су бројеви већи од хрватских података који се односе

на све земље ЕУ. Угрубо се процењује да из Хрватске годишње одлази око 60.000 радно способног становништва, а ови црни подаци највише погађају крајеве у којима је највећа незапосленост.

РАЗЛОЗИ ЕКОНОМСКИ И ДРУШТВЕНИ

Највише се, дакле, одлази из Славоније, Барање и Срема, а поред традиционалних дестинација као што су Немачка, Аустрија Велика Британија и Италија, сада се одлази и у Ирску, Шведску и Норвешку која није у ЕУ, али припада Европској слободној трговинској зони. Социолог **Драго Жупарић-Иљић** са Института за миграције и народности издао је крајем прошле године експертни извештај о исељавању из Хрватске у којем каже да хрватску привреду одликује низак ниво укључености радно способног становништва у тржиште рада и да је у Хрватској стопа незапослености младих испод 25 година чак 43 одсто,

одмах након Грчке и Шпаније што је само један од бројних разлога одласка, пре свега младог становништва.

- С обзиром на управо такве негативне економске трендове данас је присутно појачано исељавање млађе, радно и фертилно најпродуктивније виталне популације. С друге стране, потребно је уважити и бројне друге потисно-привлачне факторе који обликују новије емиграцијске токове из Хрватске, а који укључују и политичке, друштвене, образовне те друге разлоге. Посебно се чини, а што нова истраживања тек требају проверити, да су и у досадашњим одлукама о томе остати или отићи улогу могли имати и фактори особног психолошког незадовољства немогућношћу решавања питања запослења, стамбеног питања, али и општом стварном и перципираном неповољном ситуацијом у држави и друштву. Ту ситуацију врло често одликују висока стопа мита и корупције на различитим нивоима власти, од националне до локалне, спорост и несрећеност правосуђа у решавању спорова и заштити владавине права, општи демократски дефицит, недостатак политичке културе, неуважавање људских и мањинских права те заоштравање идеолошке поларизованости хрватског друштва, наводи Драго Жупарић-Иљић у својој публикацији.

'ЛАДНО АЛ' СТАНДАРД!

Део црне статистике у 2017. години биће и **Никола-Џони Мирковић** из Вуковара који

Миграције између Немачке и Хрватске
извор: Савезни завод за статистику Немачке

се управо припрема на пут у Шведску. Он је током прошле године од куће радио као програмер за једну шведску фирму, а сада је добио прилику да то исто ради и тамо.

- На спомен Шведске већини људи с наших простора падне на памет цитат из култног филма "Лепа села, лепо горе": "Како је код вас у Шведској? Ладно, јел да? Ал' стандард..." Није далеко од истине, али у тренутку мог задњег интервјуа с послодавцем у Штокхолму код нас је било -10, а код њих +1. Добио сам заиста добру понуду, шест недеља годишњег, доручак и свеже воће у фирми сваки дан, плаћена теретана, а питали су ме и какав рачунар желим, колико додатних екрана и какав телефон желим. Ето, можда није тако хладно тамо, али им је стандард изгледа остао па сам због тога одлучио да понуду прихватим без пуно размишљања, прича нам Никола.

На пут ће за почетак ићи сам, али ће му се тамо након неколико месеци придружити и девојка Ивана, београдска студенткиња пореклом из Пирота са којом Шведску види као земљу идеалну за будући заједнички живот. Овај двадесетседмогодишњи магистар инжењер рачунарства дуго је година волонтирао, а затим и радио у Европском дому у Вуковару на пројектима за младе што му је дало бројне прилике да путује и упознаје друге земље, људе и културе.

- Повремена путовања у Европу док сам у исто време радио и живео у Вуковару појачавала су контраст између живота овде и тамо те моју потребу да одем. Током 2014. био сам на стручној пракси у Минхену и иако сам тамо био свега шест месеци, то је било довољно за месец и по дана меланхоличног расположења по повратку. Чинило ми се као да је овде за све потребно више времена и труда, често се наилази на препреке и читаво друштво је пасивно. Моје занимање је и овде тражено и јако добро плаћено, али код мене није толико случај трбухом за крухом, колико трбухом за духом. Осетим да су међуљудски односи на овим просторима поприлично нарушени и најгоре ми је то што се чини да као друштво назадујемо. Када размишљам о подизању деце на овим просторима ужасав ме мисао да би им морао објашњавати да бирају чоколадице по квалитету, а не по нацији. Сматрам да своје искуство одрастања и суочавања с прошлошћу као нешто што не желим оставити у наслеђе својој деци, говори Џони.

НЕКИ СЕ И РАЗОЧАРАЈУ

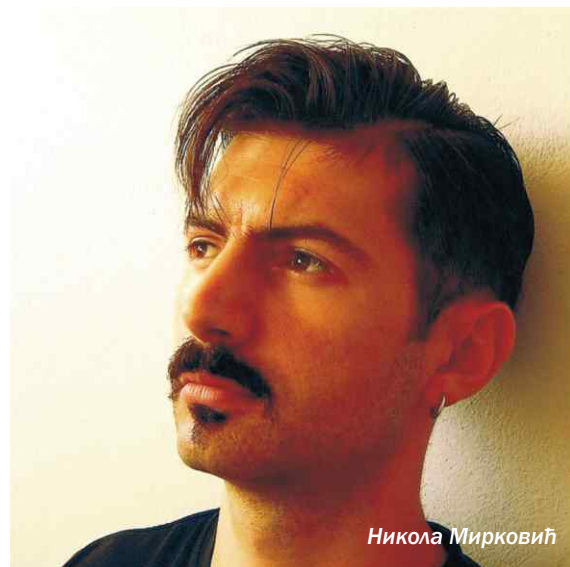
Бројни су примери задовољних грађана Хрватске који се јављају из западних земља са позитивним утисцима живота у срећеним земљама, међутим то није увек случај. Хрватска је у Европску унију ушла првог јула

2013. године, а већ наредног дана **Александар Маринковић** (29) из Борова је спаковао своје кофере и отишао у Немачку. Тамо му је већ била мама, а он се након три и по године живота и рада у градићу у близини Дортмунда вратио кући крајем прошле године и каже да не намерава више да иде у иностранство.

- Чим сам дошао тамо схватио сам да то није то. Прво нисам могао да нађем посао јер нисам знао језик. Девет месеци сам ишао на курс немачког језика и чим сам мало савладао пронашао сам посао одмах. Није то био неки посао, већ сам радио у Мек-доналдсу, али океј је било плаћено с обзиром на то да сам жи-вео са мамом и делили смо трошкове. Да сам живео сам питање је да ли бих са једном платом изгубио цео месец. Стан је био више од 600 евра, а моја плата 1100, додај на то ауто, порезе и храну и то ти је таман да преживиш. Онај месец кад ти се патике одлепе немаш од чега да купиш нове. Мењао сам послове касније и имао и мало већу плату, али сам на крају себи рекао да ћу радије бити код куће, јер и ту ћу изгурати некако цео месец као што сам и раније, али сам барем код своје куће, говори Александар и истиче да у иностранству може бити добро високообразованим кадро-вима који савршено говоре језик и паровима, док је за самца „шљакера“ запад гори него Хрватска.

Сличног мишљења је и његов пријатељ **Јосип Туњић** (29) који је играо фудбал и радио физичке послове у два наврата у Аустрији и Норвешкој одакле се прошле године вратио у Борово.

- Мени су у Бечу отац, два стрица и тетка и када сам одлазио тамо да играм фудбал они су мени тај живот представили као „мед и млеко“. Стварност је била да сам живео са ћалетом и да га некад нисам виђао по десет дана, јер он по целе дане ради, а ја сам често увече имао тренинге. Јесам тамо имао и теретану и базен, али шта ти то вреди кад ти се не иде самом нигде. Слична ствар је била и у Норвешкој. Мени је можда чак било и лакше јер сам кроз фудбал свакодневно упознавао нове људе, али мени једноставно такав менталитет и начин живота никако нису одговарали. Увек си ти тамо негде странац и тако те гледају и силом

Никола Мирковић

Александар Маринковић

Јосип Туњић

прилика дружиш се са људима који ти ни по чему нису слични. Нису то она пријатељства која ја имам овде нити дружења на каква сам навикао па сам због свега тога одлучио да се вратим. Мислим, увек могу да одем поново и снаћи ћу се где год да одем, али тренутно о томе не размишљам, истиче овај младић.

Драго Жупарић - Иљић Институт за миграције и народности

ВЕЛИКЕ ПОСЛЕДИЦЕ

Упркос појединим причама о повратку чињеница је да све већи број младих људи одлази и да ће се тај тренд само повећавати, а последице које све то може имати на демографску и економску слику Хрватске могу бити заиста поражавајуће.

- Иако се може чинити како исељавање као краткорочну последицу може имати смањење опште стопе незапослености у држави, неке су од главних средњорочних последица исељавања из Хрватске могући поремећаји на тржишту рада, једнако као и дестабилизација здравственог, социјалног и мировинског сустава у дугорочном смислу, због очекиваног губитка порезне и фискалне базе. Поремећаји на тржишту рада као последица исељавања могу укључивати дестабилизацију базе и структуре радне снаге, смањење броја и удела радно способног становништва, смањење стопе запослености те последично и смањење привредне продуктивности и бруто друштвеног производа, наводи социолог Жупарић.

КОЈА СУ РЕШЕЊА?

Непостојање дугорочне миграционе политике државе у годинама око приступања Хрватске у чланство у ЕУ па све до данашњег дана довело је до тога да данас млади одлазе и „трбухом за крухом“ и „трбухом за духом“ па се друштво по ко зна који пут поново бави последицама, а не узроцима оваквог стања. Чињеница је да се то неће поправити без економског напретка и друштвеног опоравка на бројним пољима.

Проблем исељавања младих стављен је и као један од темељних циљева про-

грама Владе РХ у периоду од 2016. до 2020. године, међутим упркос неколико реченица да ће посебан нагласак бити стављен на стварање нових радних места није нимало јасно шта је то што се конкретно ради на смањењу стопе исељених. Једнако је и са регио-налним и локалним самоуправама.

- С обзиром на све предочене податке врло је изгледан наставак исељавања радне снаге из Хрватске, посебно младих свих степена образовања и различитих професија, а никаква протективна политика спрам задржавања популације на хрватском територију то не може у потпуности спречити, нити би такво што требало у потпуности настојати. Стога се већа пажња треба усмерити на стварање и одржавање структурних предуслова за превенцију губитка популације и задржавање потенцијалних емигра-

ната у земљи. Нажалост, то је могуће постићи пре свега повећањем позитивних економских параметара на тржишту рада, дакле повећањем запошљивости, а смањењем стопе незапослености, што се краткорочно не чини остваривим. Чак ни позитивнија привредна кретања не би спречила исељавање из земље одређених професија, попут оних висококвалификованих, но битно би га ублажила. Стога стручњаци предлажу улагање у побољшање услова рада и услова напредовања за оне струке које су и данас највише изложене потенцијалу за исељавање, попут здравственог, научног и технолошког сектора, препоручује Жупарић-Иљић у свом експертном извештају.

МЛАДИ НЕМАЈУ ВРЕМЕНА ЗА ЧЕКАЊЕ

Док се ове ствари не реше из земље ће одлазити запослени и незапослени, и „шљакери“ и високообразовани програмери попут Николе Мирковића.

- Знам да селидбом не решавам проблем у Вуковару, већ бежим од њега. Ту сам одрастао и радио у невладином сектору где сам стекао увид да ће моја младост проћи док се сви ти проблеми реше, а само једном сам млад. Кад на клацкалицу с једне стране ставим ствари због којих одлазим у Шведску, а с друге стране ствари због којих напуштам Хрватску испада да ту нема клацкања - једна страна је увек у ваздуху. У овом тренутку одлазак за мене решава три ствари које верујем да су заједничке свакој младој особи: стабилан посао, заједнички живот са оним кога волиш и могућност планирања будућности. Селидба носи и изазове, али нема тог проблема са којим се ми у Вуковару већ нисмо срели и који нећемо моћи да решимо, закључује Никола.

фото: nezavisnenovine.rs

ШТА КАЖУ ОНИ КОЈИ СУ ОТИШЛИ?

„НЕ ВРАЋАМО СЕ У ХРВАТСКУ!“

У жељи да чујемо што више искустава оних који су отишли као и да сазнамо разлоге њиховог одласка контактирали смо људе различитих профила и у различитим земљама. Свака индивидуална прича посебна је на свој начин иако сваки одговор има и своје заједничке црте које се односе пре свега на незадовољство животом у Хрватској и задовољством новим животом у иностранству. Премда неки одговори могу звучати као реклама за бољи живот, намера нам је била да што реалније прикажемо слику живота у иностранству, а не да се исељавање зауставља или промовише. Ово су само приче од неколико људи из Вуковара и ближе околине, а још их је на хиљаде таквих из остатка земље.

Желимир Шукара (28), Малме, Шведска

Овде сам од априла прошле године и као и сви који одлазе и ја сам дошао овде у потрази за бољим животом. Брзо сам

пронашао посао у својој струци и радим као плино-водоинсталатер. То у Хрватској нисам могао годинама. Мислим да је самим тим јасно и моје задовољство због одласка. У овом тренутку могу само да кажем да ми је жао што нисам и раније отишао. За кратак период довео сам овде и своју девојку која је ту са мном од октобра прошле године и она је брзо нашла посао. Следећи корак ће, надам се, бити и долазак остатка моје породице овде. Не видимо више своју будућност у Хрватској зато што желимо својој породици осигурати неки бољи и квалитетнији живот. У Хрватској тренутно нема будућности за младе, способне и амбициозне људе, а посебно морам да нагласим, за српски народ. Овде се не гледа на националност, не живи се у прошлости, овде се цени човек, његов труд и гледа се у будућност.

Бојана Богосановић (29), Ватерфорд, Ирска

- Отишла сам 2013. године јер сам сматрала да ми Хрватска не даје шансу за пристojну будућност. По звању сам мастер психолог, али нисам имала могућност запослења не само у струци него ни у области која би била приближна мојој струци. Нисам желела да живим и одгајам своју породицу у

свакодневници испуњеној не само страхом од егзистенције него свакодневним микро-стресовима којих је на нашим просторима далеко изнад нормалног за очување менталног здравља. Била сам незадовољна могућностима које би једног дана моје дете имало у Вуковару, здравственим системом, школским, бирократским системом и изнад свега свакодневницом испуњеном национализмом и политичким деловањима. Тренутно радим на позицији социјалног радника и заиста сам срећна животом овде. Срећна сам могућностима и приликама које се пружају уколико инвестираш себе и своје време. Овде се цени труд и све је могуће уколико заиста желиш. Људи су генерално спокојнији, срећнији... живим у уређеном систему у коме има простора за бригу и подршку сваком појединачном грађанину. Не планирам да се вратим у Хрватску и верујем да не постоје ти услови под којим бих се одрекла мира који сам овде пронашла.

Добрица Славујевић (29), Рекерхаузен, Немачка

- Чим сам завршио факултет отишао сам из Хрватске, а то је било 2015. године. Није било лако напустити породицу, пријатеље и започети један нови живот. Дипломирани сам инжењер грађевине и на сву срећу сам нашао посао у струци, запослио се у једној грађевинској фирми и потписао уговор на 8 месеци. Након истека уговора добио сам и уговор за стално, а у међувремену усавршио језик. Посао који радим базира се на пројектирању и извођењу радова. Што се посла тиче, задовољан сам. Живот у Немачкој доста се разликује од живота у Хрватској. Држава као држава срећена је максимално, стандард је далеко већи од нашег, посла има на сваком кораку.

Познавање језика велика је предност, али не и препрека. Може се и без језика на пуно тежи начин. Повратак у Хрватску не планирам, барем не за сада. Овде се пуно ради, али имам и слободног времена. Викендом играм фудбал у ФК Кобленц где сам стекао пуно пријатеља. Једино што ми фали овде су родитељи, а опет драго ми је што сам ту јер сам у могућности да помогнем и њима, а опет и мени да остане што је у Хрватској просто немогуће са једном платом.

Светлана Максимовић (31), Дасинг, Немачка

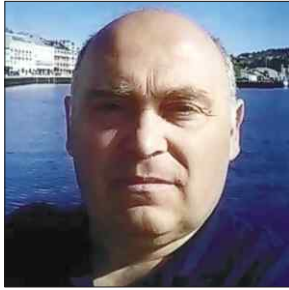

- По струци сам управни правник више стручне спреме, а током живота у Хрватској трудила сам се да стекнем и не-

ка додатна звања па сам тако завршила и курс за самосталног књиговођу, као и ЕЦДЛ курс, међутим више сам тамо била незапослена него запослена. Овде сам од 2015. године и за то време сам радила неколико послова. Прво у кухињи једног ресторана неколико месеци, а онда сам пронашла посао у хотелу и чистила собе. Тренутно учим да шијем у једној фабрици и додатно учим језик како бих могла користити своју диплому. Положила сам Б1 степен немачког језика, али за неки посао као што је на пример посао у канцеларији треба ми боље познавање језика. Све у свему, овде сам задовољна са животом. Супруг и ја живимо у стану од неких седамдесетак квадрата и оно што је најбитније више не морамо да размишљамо хоћемо ли добити зарађену плату или нећемо и хоће ли нам та плата бити довољна да платимо месечне режије. О повратку не размишљамо, можда евентуално кад зарадимо пензију, а можда ни тада. Још увек је то далеко. Водимо се оном народном пословицом: „Где боље, ту дуже“.

Стеван Петровић (52), Сурндал, Норвешка

- До јуна 2014. радио сам у Ветеринарској станици Винковци као ветеринар. Након тога сам годину дана у Хрватској био

без посла док нисам одлучио да одем. Прво сам био у Ирској годину дана где сам радио, али не у струци да бих маја 2016. дошао у овај град у Сурндал и Халса комуни (општини). Овде имам своју приватну ветеринарску праксу. Презадовољан сам. Знао сам да је супер бити ветеринар у Норвешкој, али услова које овде имам су превазишла сва моја очекивања. Немам ниједан разлог да размишљам о повратку. У Хрватској нема више потребе за ветеринарима јер је пољопривреда уништена, а и ја сам лично уморан од национализма који доле влада. Оставио сам тамо две куће, а за једну још отплаћујем стамбени кредит, али и упркос томе о повратку не размишљам.

Срђан Ивковић (29), Минхен, Немачка

- Ускоро ће бити година дана како сам отишао. Физиотерапеут сам по струци и у Хрватској је јако тешко добити посао. Могао

сам остати и радити као конобар или на бауштели, али зашто сам се онда школовао? Мама ми је већ била у Минхену па сам и ја одлучио да одем. Сваки почетак је тежак, поготово кад не знаш језик, тако да сам одмах уписао курс језика, јер нисам знао ни једну једину реч немачког пре доласка. Уз то учење радио сам масаже приватно и у једном козметичком салону – одлично за почетак. Када сам положио Б1 курс почео сам радити у једном клиничком центру. Сада сам заиста задовољан. Лако је кад можеш причати са људима. Онда ти се отварају и многе различите могућности, а могућност је управо нешто што нама у Хрватској недостаје, могућност да се након школовања запослимо и од тог посла добро и пристојно живимо. У будућности планирам да се враћам, али само на десет или петнаест дана годишњег одмора и посетим пријатеље, бар оне који су остали у Хрватској, послушам њихове проблеме и вратим се назад.

Александар Лазивић (28), Киларни, Ирска

У Ирску сам отишао пре две године са супругом, зато што посла у Вуковару није било, а схватио сам да сезонски рад на мору дугорочно

не доноси ништа. Провео сам доста година по сезонама, али то пролази тако када си млађи, добар ти је џепарац када се вратиш са сезоне, али за озбиљан живот или за живот какав сада желим то није било довољно. Још један од разлога је то што сам схватио да сам тамо лимитиран, не могу доста ствари које желим у животу урадити, пробати, као на пример завршити школу за фудбалског тренера. Да бих завршио ту школу код нас, требају ми финансијска средства која се сматрају луксузом, тако да ми је то био још један од разлога да се покренем док имам воље и жеље. У ближој будућности размишљам и о детету, а ту нису само финансије у питању, него и лоше и нездраво окружење које у Вуковару влада. Тренутно радим у хотелу као ноћни рецепционер, те сам кренуо у школу за фудбалског тренера, па уз то и волонтирам као тренер са млађим селекцијама у граду где живим. Јако сам задовољан са свиме што сам до сада постигао. Овде се не размишља о неким основним потребама, режијама или најамници стана као што сам морао кући размишљати хоћу ли овај месец платити струју или сачекати са плаћањем телефона. Тога једноставно овде нема, бар у мом случају јер обоје радимо. Наравно да има и мана, али то су неке ствари на које треба бити спреман. Имам доста широк круг пријатеља код куће, и навикао сам на свакодневну бази да се виђамо, испијамо пиво, кафе. Нашло би се и овде времена за то, али нема тих људи, а немам склоност да упознам 10 нових пријатеља у пар година. На моју срећу неки од тих пријатеља ће ми доћи већ ове године па ће делимично и тај проблем нестати. Што се тиче повратка у Вуковар, никад не реци „никад“, али не размишљам о томе тренутно, у ближој будућности ми није то чак ни опција. Имам доста планова овде, планова које могу да остварим за разлику од времена када сам живео тамо. Дошло је и време када одем на годишњи у Вуковар а нема ми већине пријатеља тамо, јер су раштркани по Немачкој, Енглеској, неки на мору и слично. Стварно не знам колико би се драстично стање могло променити у Вуковару да нас натера у наредних пар година да се вратимо. Евентуално да се сви запослимо

за пристојну плату, пропорционалну ценама режија и осталих трошкова. По мени би још било неопходно да политичка препуцавања оду из града, да се створи нека здрава атмосфера и да позитива уђе у људе, али све ово што сам набројао не чини ми се могуће па чак ни за наредних 20 година.

Друштвеним мрежама кружи песма под називом 'Тамо 'вамо', нама непознатог аутора, која на комичан, али прилично истинит начин дочарава осећања људи који су напустили свој родни крај и отишли у туђину.

ХИМНА ДИЈАСПОРЕ**ТАМО 'ВАМО**

**Због онога тамо
дошли смо овамо
Они што су тамо
исто би овамо**

**Знају они тамо,
боље је овамо.
Јесте лепо тамо,
лепше но овамо,
али нема тамо
шта има овамо.**

**Не може се тамо
исто што и 'вамо.
Ми би рађе тамо
но да смо овамо,
јер је наше тамо,
а туђе овамо.**

**Ови би овамо
хтели да смо тамо,
брига њих овамо
како нам је тамо.**

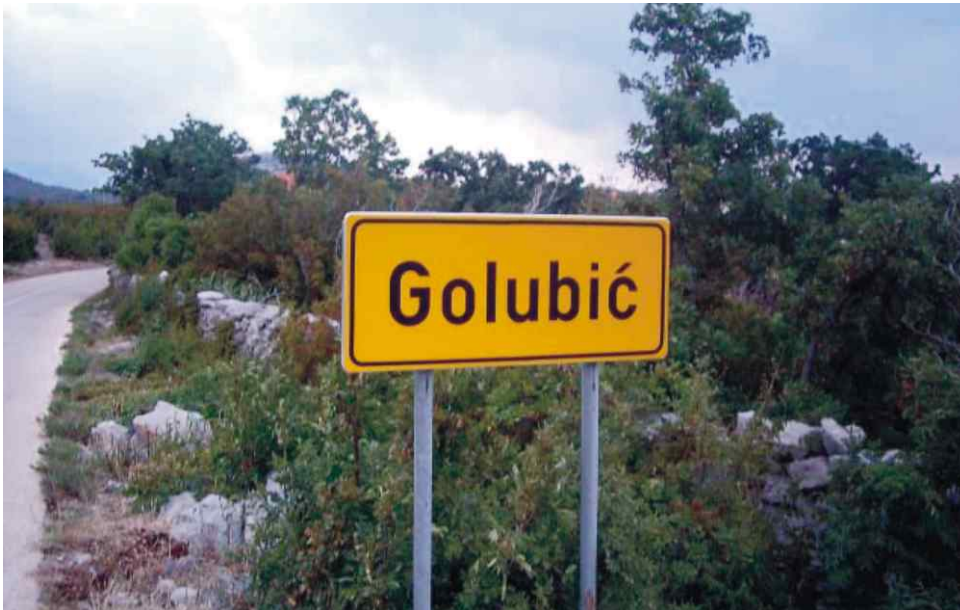
**Трпимо овамо
што не бисмо тамо
па онима тамо
не да више 'вамо.
Требају му тамо.
Шта ће сви овамо?
Неко мора тамо.
Доста нас је 'вамо.**

**Тако ти је тамо.
Плачемо овамо
за онима тамо.
Ал'сузе су 'вамо
крупније но тамо.
Свако ко је 'вамо
има неког тамо,
па је час овамо,
па одлази тамо,
мучи се овамо
да помогне тамо.**

**Главом је овамо,
а срцем је тамо.
Све би дао 'вамо
да је боље тамо
и чека овамо
кед ће боље тамо
да напусти 'вамо.**

НЕДАЛЕКО ОД САМЕ ТРОМЕЋЕ БОСНЕ, ЛИКЕ И ДАЛМАЦИЈЕ, СМЕШТЕНО МЕЂУ ОБРОНЦИМА ПЛАНИНЕ ДИНАРЕ СА ЈЕДНЕ, И НАЈИСТОЧНИЈИХ ДЕЛОВА ВЕЛЕБИТА СА ДРУГЕ СТРАНЕ, НАСЛАЊАЈУЋИ СЕ ЈУЖНО НА ПЕРИФЕРНЕ ДЕЛОВЕ КНИНСКОГ ПОЉА, НАЛАЗИ СЕ ДАЛМАТИНСКО СЕЛО ГОЛУБИЋ. ЖИВОТ СРБА У ОВОМ КРАЈУ ДАЛМАЦИЈЕ ДАНАС СЕ НЕ РАЗЛИКУЈЕ МНОГО ОД ЖИВОТА ПОВРАТНИКА У ОСТАЛИМ СЕЛИМА, А НЕКАДА ЈЕ СВЕ ОВДЕ БИЛО И ЖИВЉЕ, БОГАТИЈЕ И ВЕСЕЛИЈЕ, СЕЋАЈУ СЕ МЕШТАНИ ГОЛУБИЋА

И ПОРЕД НЕДАЋА ЖИВОТА ЈОШ УВЕК ИМА

Први помен книнског села Голубић, према доступним историјским подацима, датира из 1368. године, под тадашњим називом Бутина Вас. Становништво је овај крај приметно почело насељавати крајем XIV века, досељавањем из босанске у книнску Крајину.

Пре последњег рата, по попису становништва из 1991. године, Голубић је имао 1424 становника. Српско становништво, у том периоду, чинило је око 97 процената.

Жељко Кесић

Данас је ситуација у Голубићу неупоредиво другачија, а малобројно повратничко становништво чини углавном популација старије животне доби.

Жељко Кесић, један је од оних који су се, недуго након рата, вратили у своје село, и најбољи је сведок како некадашњег, тако и садашњег живота у њему.

- Рођен сам овде у засеоку Војновићи у Голубићу, и староседелац сам, како би се то народски рекло. Три године провео сам у избеглиштву у Србији, а онда сам одлучио да се вратим на своје. Са мном се вратила и супруга, а након неког времена за нама је дошао и син. Недавно сам, због здравствених проблема, морао пре времена у пензију, али добро је, иде некако. Када сам се вратио из Србије '98. године, било нас је у селу 340, а од тада до данас тај број се свео на нас 260. Ако погрешим за неки број више или мање, немојте ми замерити јер то је отприлике тако, а те бројке вам много говоре, каже Жељко.

И његов комшија **Бранко Војновић**, памти та боља времена у којима су куће биле пуне чељади, када је све брујало од жамора деце, а на сваком кораку се чула песма мештана.

- Ајме мени, та било је народа колико хоћеш. Ето, недалеко одавде у три куће било је петнаест синова. Шта мислите шта то значи, петнаест синова у само три дома, а данас нас је у овом крају три-четири куће. Жељко је ту са породицом, ја сам од прошле године,

након смрти супруге остао сам, Ићо, Никола, и не знам да ли има још неко. Сви углавном сами, прича и присећа се осамдесетогодишњи Бранко.

МЛАДИ ОДЛАЗЕ, СТАРИ САМУЈУ

Голубић је село богато водом, а најзначајнији водени ток је речица Бутижница. Ова хладна али бистра река, истински је бисер села. Извире из Бабића језера у Горњем Тишковцу, а своју дужину од 38 километара завршава уливајући се у реку Крку код Книна. Богато голубићко поље, кроз које поменута речица протиче, данас је већином пусто и необрадиво. У крају који обилује водом, што је Божији благослов када се о шкртој далматинској земљи говори, за разлику од протеклих времена ретко ко више живи од бављења пољопривредом. Преживљава се, како то мештани често знају рећи, захваљујући скромним пензијама и социјалној помоћи. Велики број младих је напустио Голубић у потрази за послом и извеснијом будућности.

- Могу слободно рећи да се данас, у овом крају, живи тешко. Структура становништва је таква да се углавном ради о старијим људима, онима који примају мале пензије или социјалну помоћ, а године их онемогућавају да обрађују земљу или узгајају стоку. Млади

Бранко Војновић

тешко могу наћи себи посао, а ако до посла и дођу, није то неки сигуран извор за egzистенцију. Најбољи пример даћу вам из моје породице. Мој син је једно време радио у творници вијака у Книну, затим је, због мале плате, одлучио да покрене самостални посао. Отворио је грађевинску фирму и радио све, што би се рекло од темеља до крова. Пре неког времена и он је отишао у Енглеску, а да ли ће се опет вратити или ће тамо себи потражити сигурнији и исплативији посао, е то само Бог драги зна, објашњава Жељко.

Његово виђење садашњег начина живота дели и Бранко.

- Млади људи одлазе јер нема посла, јер без посла и примања тешко је живети. Неки су се горе, у Србији, снашли, раде, преживљавају, крпе крај са крајем и не мисле се враћати. Ја имам малу пензију, негде око 1400 куна, а то није довољно за живот, право да вам кажем. Ето, одем два пута до Книна, узмем намирнице за живот, платим пут и режије и онда чекам следећи месец, и тако у круг. Прошле године сам сломио кук берући грожђе, па сад од било каквог посла више нема ништа, а и године су ту, осамдесета стигла. Док је било народа радило се много, сва ова земља, читаво поље биле су и баште и оранице, а у граду творница вијака, Книњанка, трговине и различите установе запошљавале су радно способно становништво. Није било куће из које бар један члан није путовао на посао. А сада ни људи, ни посла, нема више ни ко, ни где радити, ни у граду а камоли у селу, помирљиво ће Бранко.

НИГДЕ КАО КОД КУЋЕ

Олуја је опустошила овај крај и Далматинце расула широм земљиног шара, али су у избеглиштву сањали родну Далмацију, же-

лећи да јој се кад-тад поново врате.

Живот у селу мукотрпан је и тежак, без повратка становништва и рађања нових генерација све је још теже, али ни избеглицке дане и боравак од родног прага, већина Голубићана не памти као лепши период живота. Баш зато су се, кажу, вратили својим коренима, тамо где припадају, на прадедовску земљу предака, и готово нико од њих се упркос свему због те одлуке нико није показао.

- Ја сам био у селу Витежеву, близу Свилањца, три године код рођака. Кад смо избегли одавде, тамо смо пристајали на све послове да би преживели. Сећам се оних дана када сам ишао радити на дневницу од седам ујутро до седам увече. Било је мукотрпно, тешко и онда сам, након три године, одлучио да се вратим. Шта год радио, размишљао сам о свом крају, навиру сећања и онда се склоним од других и плачем. Не бих горе остао ни за милоне, јер за нас је живот далеко од родне куће једнак робији, а знате шта је робија. Како ми рече

једном један човек у Шапцу: "Волим онај један свој уворак у селу више него цело село овде да ми дате". Е тако и ја, волим овај свој сваки камен, своју кућу, и не дај ми Боже више икада живети далеко од њих, са измешаним емоцијама приповеда Бранко.

Баш попут њега, и наш други саговорник, Жељко, своје данас осиромашено село никада више не би мењао за светла веллеграда.

- Чини ми се да није било дана када нисам сањао свој Голубић, своју кућу, и увек сам у себи понављао да ћу се вратити. Није то било лако, оставио сам децу у Београду а супруга и ја смо се сами вратили. Ћерка и данас живи тамо, удала се и има своју породицу, ми смо овде и то је тако, све је то саставни део живота. Нисам се, због тадашње одлуке о повратку, никада покајао, јер једино сам овде свој на своме, одлучно одговара Жељко, додајући да човек, где год био и у каквим условима живео, никада не сме своје заборављати и увек се мора трудити да сачува своје обичаје и традицију.

На другој страни села, у засеоку Рељани, сама живи осамдесетседмогодишња **Марија Рељан**. И ова времешна старица се, баш попут већине својих сумештана, у свом веку, каже, нагледала и преживела свашта; од сиромашног детињства, радне младости, избеглиштва па до самоће након повратка која јој, ипак, најтеже пада. Не жали се она, и кроз осмех често зна рећи: "Кога у животу ништа не пари, ништа ни не зна".

- Свега у животу се човек нагледа и свашта преживи. Тридесето сам годиште, велике су то године, али и то Бог тако да. Сама живим већ шеста година, муж ми је умро, а никога од породице више ни немам. У младости је све то било и лакше и драгачије, иако је било и сиромаштва, а радило се много. Од нас четворо деце, мајци смо преживели брат и ја. Било је и голоте и босоте, и дана да у кући није било ништа од хране. Ја бих

наставка на следећој страни

Марија Рељан

одлазила у поље, сакупљала зрње кукуруза и носила у млин, за мало брашна, ето како је било. После, како се мењало време, и људи су боље живели. Несрећни рат нам је опет све узео и отерао нас са својих огњишта. Пет година од избеглиштва провели смо на Косову. Добри су ми тамо људи били, не могу грешити душу. Помагали су нам колико су могли, не треба крити ничије поштење. Не треба у људима гледати ко су и шта су, већ је важно да је човек-човек. Касније су нам рекли да се морамо враћати на своје, купили смо оно мало што смо са собом имали и дошли опет својој кући. Човек док је

млађи може свашта, али када сустигну године и болест, треба се помирити с тим и живети онако како се мора. Само нек је мира, а остало шта Бог да, укратко препричава Марија која се сећа и Другог светског рата, и „Олује“ и дана тумарања по „туђем свету“.

Неколико пута недељно Марију обилазе геренто-домаћице запослене на подручју Голубића, доносе јој лекове, купе у граду шта треба, и то све од осамсто куна социјалне помоћи и неге коју прима. У њеном скромном дому од две просторије, има све; и топли шпорет, и кревет на којем проводи највише времена у овим зимским данима, и зид препун фотографија, старих усмена које су јој најчешће једино друштво.

ОКУПЉА ИХ ЈЕДИНО ЦРКВА

У овом крају, на жалост, ратова никада није недостајало. Са собом су односили жртве и остављали трагове. Са повратком мештана обновљале су се куће, али и храм посвећен преносу моштију Светог првомученика и Архиђакона Стефана, подигнут давне 1462. године. Историчар и Епископ далматински Никодим Милаш, у свом делу „Православна Далмација“, пише да је ова црква подигнута благословом зетског митрополита Јосифа, у част Св. Стефана. Храм је, током свог постојања обновљан неколико пута, а једна од значајнијих обнова била је у XVII веку. Донацијама „Удружења Голубићана“ и мештана које су исти ти ратови разасули свуда по свету, црква је данас комплетно обновљена и фрескописана, а са њом и братска кућа и парохијски дом, места где је једно време боравио и писмености Далматинце подучавао наш велики просветитељ Доситеј Обрадовић.

За Голубић је Доситеј знао рећи да га је, у јек болести, оздравио. Планински зрак, бистра вода и клима, поред мира понудили су му све оно што човеку треба да остане јак и здрав. Црква у Голубићу једино је место које под својим сводовима, макар у летњем периоду, и у ова времена окупља највише Голубићана.

- Недељом, када се служи Литургија, буде нас до десетак. О неком већем празнику, или доласком нашег владике Фотија, зна нас бити и више, дођу и људи из оближњих крајева. Највише нас је ипак лети, нарочито у дан када прослављамо нашу хра-

мовну славу. То је период коме се сви највише радујемо, окупимо се, дружимо, видимо оне који ретко долазе, запевамо. Тада човек напуни батерије, мало ојача и то га, чини ми се, држи у неком оптимизму све до наредне године. Морам рећи да су Голубићани увек били везани за свој крај, и увек се лако знали организовати када треба помоћи. Имамо наша удружења у матици и у дијаспори, а захваљујући њима, људима добре воље, ми данас имамо обновљен и уређен храм заједно са свим црквеним објектима, који свима нама служи за понос, једнако поносно и похвално прича Жељко Кесић.

А како би се, баш у тим летњим данима, заједно неговали обичаји и настављала богата голубићка традиција, заслужан је он и људи са којима води изворну певачку групу „Голубић“. Покојни Милан Јовановић, којег Жељко посебно помиње, био је један од највећих аматера хармоникаша родом из Голубића, али и оснивач изворне мушке певачке групе 1998. године након повратка у Голубић. Било их је тада у групи шесторица, и обишли су све што се могло обићи, ширили своју песму где год да су стигли, освајали награде где год би се појавили. Данас их је, од првобитног састава, остало тек двојица, али за потребе неговања изворне ојкалице у помоћ им увек прискочи неко из другог села.

Ипак, није у Голубићу све тако тужно и пасивно као што реално изгледа. Зимско доба и голубићка јака бура, допринели су томе да у време посете овом селу, оне најмлађе нисмо могли срести на улици. А има и њих, и деца се рађају, и у Грубићима, Џепинама, Чучцима, и другима од многобројних голубићких презимена које продужавају лозу свог пространог и плодносног села.

Како чувају своје обичаје, традицију, веру и културу, чувају и успомену на оне који су у протеклим временима живот дали за овај крај, а сви они су једнаки сведоци да живота ипак још има и у овом селу Далматинске загоре.

Васка Радуловић

СВЕТСАВСКА АКАДЕМИЈА СРБА У ДАЛМАЦИЈИ

СРПСКИ СВЕТИТЕЉ ПРОСЛАВЉЕН У СВИМ СРПСКИМ СРЕДИНАМА У ДАЛМАЦИЈИ

Прославе у част Св. Сави, првом архиепископу и просветитељу српском, организоване су у свим храмовима и манастирима Епархије далматинске те у организацији книнског подodbора „Просвјете“ на книнском велеучилишту „Марко Марулић“.

Савиндан су кнински малишани и ове године обележили прикладним академијама у оквиру једине српске културне установе у Книну, и својих православних храмова. За разлику од својих вршњака, који имају прилику школску славу обележавати у својим просветним установама, деца у Далмацији припремају Савиндан у складу са више него скромним, дозвољеним им могућности.

Кнински пододбор Српског културног друштва „Просвјета“, већ традиционално, на дан Св. Саве прославио је своју крсну славу. Била је то идеална прилика да се један број основношколаца који похађају наставу српског језика, као изборног предмета, присете свог језика и писма, историје и порекла народа којем припадају.

У свим црквама и манастирима Епархије далматинске служене су свечане Литургије у част угодника Божијег, који је српском роду донео истинску веру и у наслеђе нам оставио не само школе, болнице и манастире, већ и једну својеврсну светосавску филозофију.

- Житије Светога Саве свима нама је добро познато, као и значајна дела којима је задужио српски род. Светосавље је једнако важно за све православне Србе, где год се налазили, јер оно значи живот према примеру који нам је Свети Сава поставио. Сви ми треба да се угледамо на његова добротина, али и на важност његове поруке да будемо црквен народ, јер је то једна од највећих жеља нашег светитеља, који је нама Србима донео православље. Његово учење говори нам како да свој живот усмеримо на прави пут, уску стазу доброте, знања и богоспознаје. Светосавска филозофија живота састоји се од светогорског учења које нам казује како смртан и пролазан човек може да обесмрти своје биће и постане син Божији по благодати. Свети Сава нам је показао како да учење спроведемо у дело, јер се од младости подвизавао и од светогорских монаха

сакупљао њихове мудрости да би их касније током живота употребио. Управо његова филозофија нас је научила како обожити не само једног човека, већ читав народ, поручио је у својој беседи окупљеним верницима који су се сабрали у својим православним храмовима, епископ далматински **Фотије** честитајући празник свим верницима.

У препуној цркви Покрова Пресвете Богородице у Книну, скоро три стотине дечака и девојчица свих узраста, учествовало је у извођењу светосавске химне. Са мање деце али са једнаком радошћу, Свети Сава је прослављен и у храму Св. Ћирила и Методија у Кистањама, православним храмовима у Сплиту, Обровцу, Марковцу, Бенковцу, Жегару и свим осталим местима широм Епархије, а свим малишанима симболично су подељени поклон пакетићи.

Након вечерњег богослужења у Кистањама, у присуству епископа далматинског Фотија, свечану церемонију увеличали су ученици Православне богословије Света Три Јерарха.

Централна Светосавска академија, у организацији Епархије далматинске и книнског подodbора „Просвјете“ ове је године, други пут за редом, одржана у Книну, у просторијама велеучилишта „Марко

Марулић“, које су српској заједници, овим поводом, једине биле доступне.

У културном делу програма са својим рецитацијама учествовали су основношколци из Книна, Бискупије, Кистања и Задра, дечији женски хор при храму Покрова Пресвете Богородице из Книна, богослови крчке Богословије Света Три Јерарха, а своје драмске изведбе ликовне изложбе на тему Светога Саве имала су и деца предшколског узраста. Светосавској Академији, поред великог броја далматинских Срба, присуствовали су и епископ далматински Фотије, саборски заступник **Борис Милошевић**, секретар СКД „Просвјета“ из Загреба, **Срђан Татић**, заменица жупана шибенско книнске жупаније, **Ања Шимпрага**, градоначелник Книна и његов заменик, те начелници и већници свих српских општина из Далмације. Јединствена је то била прилика да се Срби овога краја окупе на једном месту, негујући култ и уважавајући лик и дело Светога Саве.

Поштовање свега онога што нам је Св. Сава у аманет оставио, градиво пут опстанка и у најтежим условима, чувајући симболе и истинске вредности народа којем припадамо, у свим временима и свим животним недаћама.

Васка Радловић

ПРВИ ПУТ НАКОН 1940. ГОДИНЕ У ОСИЈЕКУ ОДРЖАНА СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА

УСКЛИКНИМО С ЉУБАВЉУ У ОСИЈЕКУ

Свештенички хор Епархије осечкопољске и барањске

Традиционална светосавска академија у организацији Епархије осечкопољске и барањске ове године по први пут је одржана у Осиеку и то у Дечијем позоришту „Бранко Михаљевић“ у Доњем граду. Сама академија одржана је по благослову епископа осечкопољске и барањске епархије Г. **Лукијана**, а отворио је владика сремски Г. **Василије** поздравивши све присутне, али и истакавши значај лика и дела Светог Саве.

- Личност Светог Саве која је дубоко укрењена у сваком православном Србину, јер је Свети Сава највећи кога је родила српска мајка. Његова порука о помирењу међу народима и данас је актуелна, рекао је владика сремски Василије.

Светосавску беседу говорио је протојереј-ставрофор **Михајло Марјанац**, парох дарђански и архијерејски намесник барањ-

ски, а програм је водио песник из Бијелог Брда **Ђорђе Нешић**.

У уметничком програму учествовали су свештенички хор Епархије осечкопољске и барањске, камерни састав Вуковарског срп-

ског певачког друштва „Јавор“, те рецитатори вуковарске Гимназије.

Светосавска академија у организацији Епархије осечкопољске и барањске одржана је по први пут у Осиеку, а њен зачак је тим већи што је ово прва светосавска академија одржана у овом граду од 1940. године.

- Пријашњих година академију смо прослављали у Вуковару, а ове је године дошао ред да нашег првог архиепископа прославимо и у Осиеку и ево, прослављамо га с љубављу и дужним поштовањем, истакнуо је протојереј-ставрофор **Ратомир Петровић**, парох осјечки.

СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА БОРОВСКОГ ПОДОДБОРА СКД „ПРОСВЈЕТА“

Владика сремски Василије

ВСПД „Јавор“ Вуковар

Светосавску академију дан уочи празника организовао је и боровски пододбор Српског културног друштва „Просвјета“. Светосавску беседу одржао је други боровски парох, јереј Марко Шукунда,. У програму су учествовали рецитатори пододбора Борово, Вуковарско српско

певачко друштво „Јавор“, Тамбурашки оркестар Културно-уметничког друштва „Бранислав Нушић“ из Борова, Мушка певачка група „Наши корени“ и Женска певачка група Завичајног удружења Срба Озрена и Посавине.

С. Б.

СВЕТИ САВА ПРОСЛАВЉА СЕ КАО ШКОЛСКА СЛАВА У СВИМ ШКОЛАМА У ХРВАТскоЈ У КОЈИМА СЕ НАСТАВА ОДВИЈА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ И ЋИРИЛИЧНОМ ПИСМУ

УЧЕНИЦИ ПРОСЛАВИЛИ СВОЈУ СЛАВУ

Основне и средње школе у Хрватској у којима се настава одвија на српском језику и ћириличном писму прославили су школску славу Светог Саву. Ученици који наставу похађају по моделу „А“ у петак 27. јануара имали су радни али ненаставни дан. Након црквених литургија припремљене су у част првог српског просветитеља где се учи српски језик и писмо школске светосавске приредбе. Песмом, рецитацијама, играказима, литерарним и ликовним радовима одана је почаст овом утемељивачу школства у Србији. Свака је школска приредба започела светосавском химном и освећењем славског колача и жита.

У Средњој техничкој школи Никола Тесла из Вуковара чин освећења обавио је протојереј – ставрофор, **Слободан Блажић**. Након верског обреда госте је поздравио и директор школе **Ђорђе Лукић**, а затим је пре почетка свечане академије прочитана и светосавска беседа.

Свечана академија одржана је у спорској сали где су осим рецитаторског и глумачког умећа ученици приказали и знање о утемељивачу српске државе и школства.

- Наставу на српском језику и писму од укупно 404 ученика похађа њих 183, а Светог Саву као школску славу прослављамо од 2003.године. Светосавска академија је пре свега везана за саму школу односно наставу коју проводимо, али осим тога с колена на колена од давнина па до данашњих дана православлје се преноси пре свега учећи о Светом Сави, рекао је директор СТШ „Никола Тесла“, **Ђорђе Лукић**.

Најзаслужнији за ученичко знање о Светом Сави свакако су професори српског језика и вероучитељи који у раду са децом

Освећење славског колача на прослави Савиндана у Техничкој школи Никола Тесла у Борову насељу

савладавају грдиво о првом српском архиепископу и просветитељу.

- Желимо да деца науче пре свега вредности које красе Светог Саву, на те вредности се калемим знање, јер без врлине знање нестаје или ће прерасти у користољубивост. Свети Сава нам је показао да се кроз хришћанску врлину знање даје другоме и једино тако има вредност. Трудимо се да им у школи управо то пренесемо. Ове светосавске приредбе би требале имати као основни циљ очување вредности обичаја, јер нико се не може натерати да посећује храм или буде узоран хришћанин, али зато им можемо то приближити и кроз пример Светог Саве, рекао је овогодишњи кум и вероучитељ у СТШ „Никола Тесла“, **Љубомир Абаџић**.

Тема задана у Основној школи „Синиша Главашевић“ у Вуковару била је „Светосавски пут“, а на њу су својим талентом одговорали ученици од првог до осмог разреда. И ове године три најбоља ученичка рада наградила је Градска организација СДСС-а. Најбољи ликовни рад урадила је ученица 8б разреда, **Тијана Ђурчић**, а најбоља литерарна остварења ученица 5ц разреда **Дајана Колар** и 7ц **Милица Арбутина** која је учествовала и у играказу припремљеном у сарадњи са предметним наставником српског језика.

- Играказ говори о три најважнија дела живота светог Саве. На мене је најачи утисак оставило помирење његове браће. Пуно тога нисам знала, али научила сам док сам писала о њему и глумели у играказу, рекла је Милица.

Кум школе ове године био **Милутин Држајић** родитељ ученика осмог разреда, док ће следеће године та част припасти градској организацији СДСС-а.

Прослави Светог Саве у Основној школи Синиша Главашевић и Средњој техничкој школи Никола Тесла у Вуковару присуствовали су бројни родитељи, угледни чланови српске заједнице међу којима председник СДСС-а, **Војислав Станимировић**, председник ЗВО-а, **Драган Црногорац**, заменик градоначелника Вуковара, **Срђан Милаковић**, док су у основној школи прославу својим присуством увеличали и представници Конзулата Републике Србије у Вуковару.

Јадранка Јаћимовић-Иван

Светосавска академија у ОШ „Синиша Главашевић“

СВЕТОГ САВУ ПРОСЛАВИЛИ И ОСНОВНОШКОЛЦИ

Светосавске академије припремили су и млађи ученици који своје основношколско образовање стичу на српском језику и писму. Већ на самим улазима у ове образовне установе затичу се крајем јануара холови украшени ликовним радовима посвећеним Св. Сави.

СВЕТСАВСКА АКАДЕМИЈА У ПАКРАЦУ

ВИШЕГОДИШЊИ ТРУД СЕ ИСПЛАТИО

Прослава Савиндана организована је и у Пакрацу, а за то су се побринули Пакрачка парохија, пакрачко Веће српске националне мањине и локални под-одбор СКД „Просвјета“. Четврта по реду Светосавска академија у Пакрацу одржана је у четвртак 26. јануара у градској већници у Пакрацу.

Уводну беседу одржао је надлежни парох протојереј-ставрофор **Ђорђе Теодоровић** који је окупљенима пренео благослов и поздрав владике славонског **Јована**.

- Ни један почетак није лак, па тако није био ни овај наш. Започели смо пре четири године, са првом Светосавском академијом у Саборном храму Свете Тројице у Пакрацу, у тадашњем градилишту које по уређењу ни приближно није личило нашем данашњем храму. Сећамо се и послератног труда СКД Просвјете која је са првим генерацијама, и у већем броју, започињала очување вере и традиције на овим просторима. Данас, након вишегодишњег труда и рада, прослава празника и окупљање око нашег родоначелника, просветитеља и архиепископа Светога Саве, поново постаје саставни део

нашег живота, културе и традиције, рекао је прота **Ђорђе**.

Културно-уметнички програм и рецитације за ову прилику припремили су ученици православне веронауке у ОШ "Браћа Радичић" заједно са подбором СКД „Просвјета“ из Пакраца. Светосавску химну отпевали су млади Светосавци Пакраца.

- Посебно радује чињеница што главну улогу у програму наше академије чине наша деца из Пакраца и Липика, ученици додатне наставе на српском језику и православне

веронауке у пакрачкој основној школи. Ово је доказ да се сав уложени труд у покретање и јачање оваквих облика мањинског образовања исплатио и да је потребно наставити радити с децом и младима, истакао је председник пакрачког Већа српске националне мањине **Никола Ивановић**.

Већ по традицији деци су на крају програма подељени и светосавски пакетићи које је за децу Пакраца и Липика обезбедило Српско народно веће.

С. Б.

СВЕТСАВСКИ КОНЦЕРТ ПОВОДОМ КРСНЕ СЛАВЕ ТЕЊСКОГ ДРУШТВА

С ПОНОСОМ ПРОСЛАВИЛИ СВЕТИТЕЉА ЧИЈЕ ИМЕ НОСЕ

Српско културно-уметничко друштво „Свети Сава“ из Тење прославио је 28. јануара своју крсну славу и тим поводом одржао светосавски концерт. У Хрватском дому у Тењи у част свеца чије име носе припремљен је фолклорни и драмски програм који су извели чланови овог српског друштва.

- Наш СКУД са поносом носи име Светог Саве и данас по 9. пут прослављамо крсну славу. Морам рећи да је у граду Осијеку тешко носити ово име иако ми то чинимо са великим поносом. Не знам зашто је тако, јер знамо да смо ми један добродушан, добронамеран и домаћински народ који има своју историју коју жели да чува. Не мислимо да тиме било кога вређамо, сматра председница СКУД-а, **Ђурђица Ђукелић**.

Према већ устаљеном протоколу чланови тењског СКУД-а извели су светосавску химну након чега су оба тењска пароха

Ненад Лазичић и **Драгослав Шалајић** обавили верски обред освећења славског колача и жита.

Културно-уметнички програм изнели су сви чланови овог друштва од оних најстаријих до најмлађих који су играчке кореографије украсили рецитацијама о Светом Сави. Након програма сва деца која су учествовала у извођењу светосавског концерта награђена су слатким поклон-пакетима.

Традиција даривања начин је којим се, каже председница Ђукелић, награђују

најмлађи чланови друштва који целе године вредно раде и истичу се како у фолклорној тако и у драмској секцији негујући свој национални идентитет.

Светосавски концерт у Тењи трајао је више од сат времена, а присуствовала му је и конзул Републике Србије у Вуковару, **Наташа Калезић**.

Јадранка Јахимовић-Иван

У БОРОВУ ВЕЋ ГОДИНУ И ПО ДАНА ДЕЛУЈЕ МУШКА ПЕВАЧКА ГРУПА „НАШИ КОРЕНИ“

ДРУЖЕЊЕ И ПЕСМА КАО МЕЛЕМ ЗА ДУШУ

Двогласно певање крајишких Срба озбиљно је заживело и у Борову у ком већ годину и по дана постоји и делује мушка певачка група симболичног назива „Наши корени“. Група од осам чланова делује у оквиру Српског народног форума, а за сада наступа на ширем простору источне Славоније и западног Срема. Повезала их је љубав према музици, а нарочито према начину на који своје народне песме изводе крајишки Срби.

- Основани смо у мају 2015. године, а окупили смо се у жељи да сачувамо нашу песму и традицију, а и да се дружимо јер у данашње време тога је све мање, каже **Славољуб Лазић**, најмлађи члан ове искусне осморке.

Песме које изводе су са простора Лике, Баније, Кордуна, Босанске крајине, али има и оних које су настале у Славонији, али и у Србији.

- Окупљамо се једном недељно, вежбамо и дружимо се. На тај начин испунимо своје време. Певамо двогласно, али заломе се ту да нешто буде и једногласно, каже у шали Лазић.

Иза себе већ имају бројне наступе, у Вуковару, Бршадину, Силашу, Бијелом Брду, Ади, а и публика их је доста добро прихватила. У последње време све су чешћи учесници разних културних програма због чега су веома задовољни јер тако имају могућност да уживо представе свој рад.

- Били смо и на једном такмичењу у Пландишту у Србији, па иако тамо нисмо освојили неку од награда то искуство нам је веома драго и надамо се да ће таквих наступа бити још. Тамо смо били једино српско друштво из Хрватске. Међутим, те евентуалне награде и нису толико важне нити су оне нешто што нас мотивише на ово што радимо. Пре свега нас покреће љубав према народној крајишкој песми и дружење. Једноставно, човек се лепше и боље осећа у друштву, међу људима, истиче Лазић.

Наступ на Светосавској академији у Борову

Поједини чланови ове групе већ су искусни певачи. Славољуб је члан ветеранске поставе боровског КУД-а „Бранислав Нушић“, а **Ацо Балабан** и **Светозар Прпош** су дугогодишњи певачи у српском певачком друштву „Јавор“ из Вуковара. Поред њих у „Нашим коренима“ певају **Душан Златар**, **Драган Војновић**, **Душко Станојевић**, **Веселко Арсић** и **Бранко Зец**. Најмлађи је наш саговорник Славољуб Лазић, а најстарији у осморци је Баћа, односно Бранко Зец.

Први наступ имали су у Боботи на Видовданском сабору. Треме није било јер сви већ дуго певају, неки у црквеним хорovima, а неки у Културно-уметничким друштвима.

- Највише сарађујемо са мушком певачком групом СКУД-а „Јован Јовановић Змај“ из Бијелог Брда. Већ смо имали и неке заједничке наступе, ми смо били њихови гости, а ускоро ће и они код нас наступати. То је

једна лепа сарадња и дружење и јако нам је драго због тога, каже Лазић.

Одабирају песме које им се свиде и које могу да отпевају. Ако не могу, одустану, али то се кажу, ретко када догоди. Нико од њих осморице се не представља као вођа групе нити имају водитеља, у свом раду потпуно су самостални.

- Што се самог начина певања немамо неке узоре. Било би добро да песме које одлучимо да певамо најпре послушамо са неког диска али ми за то немамо могућности па певамо по осећају. Ми немамо ни своје просторије, него ето, имамо само вољу за рад и радимо из чисте љубави према песми, каже Ацо Балабан.

Када је већ то поменуто општина Борово је ове године скромном донацијом помогла ову дружину па се чини да ће с временом и афирмацијом и та помоћ бити издашнија.

С. Бубало

Наступ у Бршадину

САМОСТАЛНИ КОНЦЕПТУАЛНИ УМЕТНИК ИЗ ВУКОВАРА АЛЕКСАНДАР БЈЕЛОВУК УПУТИО ПУЧКОЈ ПРАВОБРАНИТЕЉКИ ЛОРИ ВИДОВИЋ ОТВОРЕНО ПИСМО

"ВИ ШТИТИТЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РХ ОД ГРАЂАНА, А НЕ ПРАВА ГРАЂАНА ПРЕД ТИМ ИСТИМ ИНСТИТУЦИЈАМА"

Бјеловук се на овај корак одлучио незадовољан одговором пучке правобранитељке на његов допис упућен Саборском одбору за људска права и Савету за националне мањине због кршења његових права као уметника и припадника мањинске српске заједнице од стране управе Градског музеја Вуковар. Бјеловук се на ове адресе обратио због упорног одбијања управе Музеја у Вуковару да у музејском простору постави изложбу његових радова.

Наиме, из програмских критерија Градског музеја Вуковар пучка правобранитељка није закључила да би се, како је навела, из делатности музеја или програматских изложбених критерија (галерије) Оранжерија искључивала уметничка или културна вредност националних мањина или припадника појединих националних мањина, будући да је, тврди она, видљиво како културна баштина вуковарског краја и ширег хрватског простора свакако укључује културу и баштину националних мањина Републике Хрватске, која је Уставом установљена као национална држава хрватског народа и држава припадника националних мањина.

Бјеловукова примедба односила се на критеријуме за излагачке делатности Градског музеја Вуковар, а као главну примедбу у свом допису навео је да се нигде ни једном речју не спомињу права националних мањина по том питању.

"Дакле, са сигурношћу могу тврдити да је Градски музеј Вуковар темељем ових критеријума оштетио националне мањине, а како је српска национална мањина најбројнија мањина у Вуковару, највише је оштетио управо њу, а самим тим и мене лично као професионалног уметника коме је ускраћено право на јавно уметничко деловање" - каже Бјеловук у свом отвореном писму пучкој правобранитељки на које се одлучио јер је она у свом одговору на његов допис навела како је Градски музеј Вуковар организовао две изложбе које су она и управа музеја подвели да припадају националним мањинама. Ради се о изложби Франко Фонтана „Гранд тоур Италијом“

Александар Бјеловук

италијанског Института за културу у Загребу одржаној 12. маја 2016. и изложби посвећеној Богдану Богдановићу под називом „Уклети неимар“ одржаној 15. октобра 2015. "Набројавши ове две изложбе од којих је једна из редова културне размене са Републиком Србијом из 2015. године, а друга из 2016. из културне размене са Италијом, дакле једна изложба годишње, и при томе ни једна од ове две изложбе нема везе са домицилним уметницима припадницима националних мањина, ви госпођо Видовић налазите да је то у реду" - пита Бјеловук оптужујући пучку правобранитељку да она штити институције РХ од грађана, а не права грађана пред институцијама државе која их крши.

"То говори да Ви злоупотребљавате институцију пучког правобранитеља на који сте изабрани, што доводи до закључка да су грађани Хрватске угроженији него што се претпоставља, а националне мањине које су најосетљивији део овог друштва, ради вашег неделовања, могу се сматрати угроженима" - каже Бјеловук питајући се по којим основама се Република Хрватска позива на

мултикултуралне и цивилизацијске темеље Европске уније ако уметницима припадницима националних мањина не дозвољава друштвени ангажман, не уважава чланство у професионалним уметничким удружењима матичних држава и не уважава њихове уметничке активности ван Републике Хрватске.

"Као уметник који се уметничким радом бави преко тридесет година, и коме је то једино и основно занимање, отворио сам до сада десетине самосталних и колективних изложби, од којих су неке биле у Атини, Лондону, Торонту, Штутгарту, Приштини, Београду, Новом саду... и другде, и све те изложбе су биле у регистрованим галеријама, као члан професионалног уметничког друштва Удружења ликовних уметника Војводине, питам се шта друго осим дискриминације и зле намере може бити разлог да ми у Вуковару буде забрањена излагачка делатност у примереном простору као што је једина вуковарска галерија под називом Оранжерија?" - пита у свом отвореном писму Бјеловук.

РАЗГОВОР СА СЛОБОДАНОМ ДРАШКОВИЋЕМ, ИСТОРИЧАРОМ УМЕТНОСТИ ИЗ БОРОВА И ОВОГОДИШЊИМ ДОБИТНИКОМ НАГРАДЕ “БРАНКО КУРУЦИЋ”

“НИЈЕ СРБИН САМО ЗА КОЛО, ЗНА ОН ДА СВИРА И МОЦАРТА”

свега, а код њега је била још једна ствар јако важна, за оно што није знао, звао је онога који зна да би се с њим консултовао и да би деловао у правом смеру. Бране је заиста био легенда Вуковара и драго ми је да смо се нас двојица на овај начин, барем симболично поново срели.

Како данас оцењујете стање културе Срба у Хрватској?

- Нас наравно данас интересује наша култура, нас Срба који смо овде остали и који живимо овде. Није то више као некад, нема толико средстава, други су услови и

политички и сваки други. Након последњег рата постојала је велика жеља нас који смо овде остали, да се покаже и докаже да ми Срби нисмо онакви каквим нас представљају у неким пропагандним емисијама. Данас смо у проблему, доста је младих људи отишло одавде, а ми старији више нисмо у стању да се бавимо тим јако битним питањима. Немамо више ни финансијских могућности за велике пројекте који су од изузетне важности за очување српске културе на овим просторима. Одговорност културног развоја је на свима нама, не само на појединцу, него на друштву у целини.

Колико је култура важан сегмент за очување националног идентитета?

- Свако од нас је дужан да по својим могућностима допринесе очувању наше културе јер култура је заиста најважнији сегмент очувања националног јединства. Ми такође морамо да тежимо ка квалитету, не смемо се задовољити само пуким аматеризмом. Такође, није Србин само да игра коло, иако је и оно јако битно у смислу националног идентитета, али Србин зна да свира и Моцарта ако треба.

Као историчар уметности шта бисте издвојили као вредно са овог подручја, а везано је за нас Србе?

Професор Слободан Драшковић данас је пензионер, а некада је био руководилац Дома културе у Борову насељу и један од културних посленика у бившем гиганту. Студије је завршио на Филозофском факултету у Београду 1966. године. Иако је каже, волео сликање није успео да положи пријемни испит на Ликовној академији па је то и главни разлог зашто је уписао баш Филозофски факултет. Радио је у Комбинату Борово, најпре као стажиста на месту референта за културу, а касније након организационих промена у СОУР-у Борово постао и руководилац Дома културе који је деловао у склопу РО Друштвени стандард. Тада је исказана потреба да се у Борову насељу организује културни живот јер је и такав вид пропаганде у животу радника имао велику улогу, а са друге стране настојало се да радници слободно време потроше на разним културним садржајима. Пре његовог постављења на то место култура у радничком насељу била је организована преко синдикалних повереника и сводила се на уговор са Хрватским народним казалиштем из Осиека. Он је с том праксом прекинуо сматрајући да и људи у Борову имају право на врхунску културу. У периоду од 1968. до 1991. године организовао је око 200 позоришних представа искључиво професионалних театарара. На сцени Дома културе гостовали су Југословенско драмско, Атеље 212, загребачка Гавела и други врхунски театри.

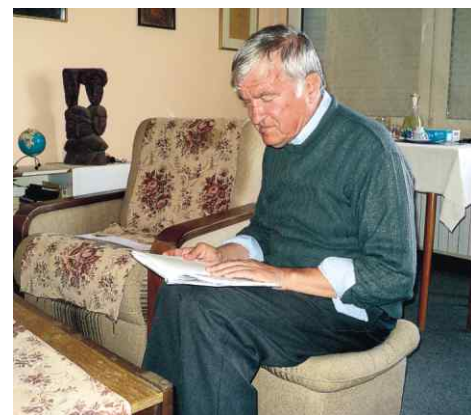
На последњој одржаној манифестацији „Дани културе Срба источне Славоније, Барање и западног Срема“ у организацији СКД „Просвјета“, награду која носи име једног од оснивача и покретача ове манифестације, Бранимира Куруцића, добио је историчар уметности Слободан Драшковић.

Добитник сте ове награде која носи име Вашег дугогодишњег пријатеља и сарадника. Какав је Ваш коментар и први утисак након што вам је уручена?

- Утисци су на неки начин подељени. Тешко је говорити о себи, а морам да признам да сам тек два-три дана пре доделе сазнао да сам добитник ове награде. Осећам неку подељеност у вези тога, с једне стране хвала организаторима што су ме се сетили и пронашли, а с друге стране уобичајено је да се додељују неке годишње награде и опет неко се сетио и мене и свега онога што сам радио у култури.

Добитник сте награде која носи име Вашег пријатеља. Да ли она због тога за Вас лично има још већи значај?

- Бране и ја смо јако пуно година сарађивали. Он је био одличан организатор пре

- Ово подручје по свом географском, политичком и сваком другом положају је веома занимљиво. Ми овде имамо на десетине наших храмова, али и старих зграда које су градили Срби. То је веома драгоцено и са тим се можемо похвалити и поносно рећи то смо ми. Ми морамо да тежимо ка очувању тих вредности и тога што имамо.

С. Секулић

У ТРПИЊИ ОДРЖАНО ТРАДИЦИОНАЛНО БОГОЈАВЉЕНСКО ПЛИВАЊЕ ЗА ЧАСНИ КРСТ

ВЕРА ЈАЧА И ОД СНЕГА И ОД ЛЕДА

Традиционално богојављенско пливање за Часни крст одржава се у бројним земљама где живе православни верници, а ове године овај обичај обележиле су изузетно ниске температуре, снег и лед. У Хрватској је овај обичај организован само у Трпињи на језерцету еколошког удружења „Пањик“. Након празничне литургије из Цркве Вазнесења Господњег кренула је селом богојављенска литија, а затим је 33 пливача ушло у воду и запливало 33 метра за Часни крст. Први је до крста допливао двадесетједногодишњи **Јован Алексић** из Трпиње.

- Осећај је изванредан и свакоме препоручујем да проба. Било је немогуће кад сам изашао из воде, али ево након неколико минута напољу осећам велику топлину и осећај који се не може описати. Нисам се припремао за ово, а нисам ни очекивао да ћу победити. Прошле године сам нажалост био спречен због болести, али ми је ово укупно трећи пут да пливам. Највише ме мотивише вера и наши обичаји. Мало нас је овде остало и ми треба да настављамо ту нашу традицију, рекао нам је Јован одмах по изласку из воде.

Ове године пливало се на температури од минус седам степени целзијуса, док је вода у тренутку уласка пливача била око један степен изнад нуле. Богојављенско пливање одржано је у Трпињи по други пут организацији Православне омладине при трпињском храму. Они су данима уочи празника уклањали лед дебљине и до тридесет центиметара како би се одржао овај обичај.

- Језеро јако поледило тако да смо имали три, четири дана патње са извлачењем

Победник - Јован Алексић из Трпиње

леда. Секли смо моторним тестерама, али била је добра екипа од тридесетак људи па смо успели да ослободимо језеро за пливање, да наставимо традицију за коју се надамо да је нећемо прекидати још дуго година, каже један од организатора **Урош Наранчић**.

Овај народни обичај везује се уз празник, на који се, према веровању, Бог први пут јавио као свето Тројство, а симболика пливања је у освећењу целокупне природе, каже трпињски парох **Саша Кузмановић**.

- Кад се Христос крштавао у реци Јордану и кад се јавио Бог у три лица, Отац, друго лице

Христос, а Свети Дух у виду белог голуба сишао на Христа и целу природу и тако на освећену реку Јордан. То је успомена на данашњи дан кад је освећена целокупна природа. Тако и ми покушавамо на данашњи дан, пошто се осветимо у цркви преко сједињења са Христом и свете евхаристије, да то исто освећење и успомену на све то пренесемо овде на природу, ево у овом случају на ово мало језеро. За ове момке што су данас пливали имам само речи хвале, они стварно на један трансцендантан начин показују своју веру, што није само једна пука теорија, него заиста то у пракси показују. Не само на данашњи дан, него они су ту од помоћи током целе године, прича протојереј-ставрофор Саша Кузмановић.

На пливању за Часни крст ове године било је учесника и из околних места као што су Бршадин, Борово и Борово насеље, али их је највише било управо из Трпиње. Момци су то који годинама уназад на овај начин потврђују своју веру и који у свему овоме виде своје мотиве и значај.

- Значај је искључиво у вери и у православљу, у цркви и у поштовању према нашем свештенику. Нема ту пуно шта да се каже, то су све јунаци, јер, да се разумемо, треба ући у ту хладну воду. Држи нас ипак вера и традиција и сви ови људи који неће посустати ни наредних година, закључује **Урош Наранчић**.

У пливању за часни крст учествовало је 33 пливача

И З В О Р

ЛИСТ ЗАЈЕДНИЧКОГ ВЕЋА
ОПШТИНА - ВУКОВАР

ИМПРЕСУМ

Број 160

ГОДИНА XI

Вуковар, 1. фебруар 2017.

Издавач:

Заједничко веће општина, Вуковар

За издавача:

Драган Црногорац, проф.

Главни уредник:

Славко Бубало

Редакција:

Вуковар; Јадранка Јаћимовић-Иван,
Никола Милојевић, Срђан Секулић;
Бели Манастир; Зоран Поповић,
Стана Немет;
Книн; Васка Радловић

Фотографија:

С. Секулић,
Д. Ковач,
З. Поповић,
Н. Милојевић

Графичка припрема:

Славко Бубало

Штампа:

"Glas Slavonije" d.d. Osijek
Ulica Hrvatske Republike 20

Адреса редакције:

Еугена Кватерника 1, Вуковар
Тел: 032/416-667
Факс: 032/422-755

e-mail: urednik.izvor@gmail.com

izvor.zvo@gmail.com

web: www.tvprodukcija-zvo.com

Лист суфинансира Савет за националне
мањине Владе Републике Хрватске и
Министарство културе Републике Србије
Излази два пута месечно

Тираж:

8000

Насловна страна:

Исељавање
илустрација

ЗАБРАНА ЛОВА НА ПЕРНАТУ ДИВЉАЧ

ПТИЧИЈА ГРИПА ОБУСТАВИЛА ЛОВ

Снег и ниске температуре нису створили проблеме само људима. Због оваквих услова, али и појаве птичије грипе одређена је забрана лова на сву пернату дивљач.

Наиме, Министарство пољопривреде Републике Хрватске средином овог месеца издало је наредбу о мерама за спречавање појаве и ширења инфлуенце птица на територији Хрватске, а самим тим и забрану лова на пернату дивљач. На тај начин, пре законски предвиђеног рока, завршена је главна ловна сезона с обзиром да је од средине јануара и ловостај на зеца.

- Ми смо обавештени 19. јануара да је дошло до забране лова на сву пернату дивљач због појаве птичије грипе. Поред тога, због ових екстремно ниских температура и снега и сама ловачка друштва требала су да зауставе лов јер су и овако већина њих испунили задату квоту одстрела дивљачи по ловно-господарској основи, каже председник ловачког удружења „Трпиња“ општине Трпиња **Слободан Душанић**.

По упутствима надлежног министарства поступила су и сва ловачка друштва у околини Вуковара, те прекинули лов на пернату дивљач који иначе завршава крајем јануара. Међутим, и поред превремене забране већина друштава испунила је задату квоту одстрела дивљачи.

- Држимо се наређења Министарства пољопривреде и њихових одредби. Међутим, ми смо и пре ове забране одстрелили довољан број дивљачи која нам је одређена по ловно-господарској основи тако да нисмо

изашли из законских оквира и планова. Имамо фазанске дивљачи још која је остала, имамо такође и дивљих патака, али због издане наредбе их не ловимо. Да ли се ради о птичијој грипи или нечем другом, ми ловци заиста не бисмо улазили у то, истакао је ловник Л. Д. „Фазан“ Бршадин **Игор Игњић**.

Иако је ловцима у наредних тридесетак дана остао само лов на предаторе, активности у ловачким друштвима су увећане јер је због ниских температура и снежног покривача дивљач остала без хране. Управо у овом периоду пуне се хранилишта како не би дошло до угинућа или већих миграција животиња у потрази за храном.

- Овакве временске прилике не одговарају ни животињама. Тренутне главне активности ловаца у овим условима су пре свега изношење хране у хранилишта и лов на предаторе, ту пре свега мислим на лисицу и чагла. Морам да напоменем да још увек у ловишту нисмо пронашли угинулу дивљач, нагласио је Игњић.

- Ловци редовно излазе у ловишта и хране дивљач, углавном се износи кукуруз у клипу и кукуруз у зрну. Овим путем позивамо и све љубитеље природе и животиња да изнесу мало хране за животиње како би оне лакше преживеле ову зиму за коју не знамо докле ће потрајати, истакао је Душанић.

Дуготрајан дебео минус најтеже подноси пољске јаребице које су ионако већ проређене или их готово и нема у многим ловиштима, те делимично фазанска дивљач, али и старе и болесне јединке свих врста животиња, док су дивље свиње најотпорније на хладноћу.

С. Секулић

СВЕТОСАВСКИ ШАХОВСКИ ТУРНИРИ У НЕГОСЛАВЦИМА И БОРОВУ

ИГРАЛИ ШАХ СВЕТОМ САВИ У ЧАСТ

Прослави Савиндана придружили су се и шахисти Негославаца и Борова који већ по традицији дан када Срби славе свог просветитеља и првог архиепископа организују шаховске турнире.

Шах клуб Негославци организовао је тако у суботу 28. јануара турнир екипа, а дан касније у Борову је одржано и појединачно одмеравање шаховских снага.

У Негославцима је мачеве на шаховском пољу укрстило шест екипа. Поред домаћина који је наступио са две екипе били су ту још имењаци из боровске и пачетинске Слоге, Борац из Боботе и шахисти Трпиње.

- Ово је већ 19. по реду турнир који организујемо од 1998. године. Он нема посебан такмичарски значај, али је то једна лепа манифестација којом обележавамо Савиндан. Користан је у смислу дружења и размене искустава пред такмичења која следе пред она званична такмичења у лигама и на појединачним турнирима и куповима, рекао је председник Шах клуба Негославци **Миодраг Мишановић**.

Лепа је вест да је Шаховски клуб Негославци од ове године члан Друге шаховске лиге Хрватске што је највећи успех овог клуба од његовог оснивања.

- За једну малу средину и општину овај успех је веома вредан. Надам се да ће то покренути одређене иницијативе и да ће се за шах заинтересовати и наши млади које овај успех нашег клуба може да мотивише

Негославци

да се почну бавити овом занимљивом игром. То није само леп успех за Негославце него и за нашу ширу заједницу, истиче Мишановић.

На турниру је прво место освојила прва екипа домаћина Негославаца, други су били шахисти Борца из Боботе док је треће место заузела екипа Слоге из Пачетина. Екипе су награђене победничким пехарима.

На турниру одржаном дан касније у Борову појавило се укупно 24 такмичара од који су четворица из Србије тако да је он имао и међународни карактер.

- Овај турнир је наш мали допринос прослави Савиндана у којој иначе учествују културни посленици. Организовањем овог турнира ми смо овој прослави дали и један спортски штих, каже председник Шах клуба Слога из Борова, **Лазар Босић**.

Шах клуб Слога из Борова такмичи се у Трећој хрватској лиги која је, по речима Босића, веома јака.

- Пошто је у њој ове године и Шах клуб Илок који је прошле године био у Другој лиги, ова наша лига биће још и јача. Прошле године смо заузели шесто место, међутим ове године смо довели и нека појачања па очекујем да ћемо се борити за сам врх табеле, оптимистичан је Босић у прогнозама за нову сезону.

Када је реч о резултатима на овом турниру прво место освојио је такмичар из Бијелог Брда **Новак Пезељ**. Друго место заузео је шахиста из Трпиње **Драган Павловић**, док је трећи био **Радослав Бабић** такође из Бијелог Брда.

Славко Бубало

Борово

Следећи број Извора излази у среду 15. фебруара 2017.

Нову Хронику Славоније, Барање и западног Срема гледајте у суботу 11. фебруара на РТС-сат у 12:30 и у понедељак 13. фебруара на РТВ 1 у 16:17 и у петак 10. фебруара на РТРС у 12:30